

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVIŲ DARBININKŲ

Copyright, 1951, by the Society
of the Franciscan Fathers

XXXVI. Nr. 57

ANTRADIENIS, (Tuesday), LAPKRIČIO (NOV.) 13 D., 1951 M.

10 CENTŲ

NESUTARIA DEL KOVŲ SUSTABDYMŲ LAIKO

Tokio. — Korejos paliaubų derybose pavyko pasiekti susitarimo, kur neutralinė zona tarp kariaujančių pusių turi būti prarasta, bet nevyksta susitarti dėl jos pravedimo laiko. Abi pusės sutiko, kad ta zona turi būti dabartinio fronto linija, bet komunistai nori, kad ji būtų tuojau pat ir prarasta bei kovos sustabdytos. Tuo tarpu Jungt. Tautų atstovai reikalauja, kad būtų pirmiau susitarta ir kitais klausimais, kaip karo belaisvių pasikeitimo bei svetimų pajėgų iš Korejos atitraukimo, ir susitarimas pasirašytas.

Jungt. Tautų karinė vadovybė nurodo, jog sustabdžius karo veiksmus, komunistams nebūs reikalo kitais klausimais susitarti ir jais derybas jie gali vilkinti be galo.

Dėl šio dabiko derybos vėl užkliuvo, nes abi pusės griežtai laikosi savo nusistatymo.

Kovos fronte

Didžiojo Korejos fronto daly paskutinėmis dienomis vyko tik nedidelio masto priekinių dalinių susirėmimai. Didesnės kovos buvo tik Kumsongo srityje, kur Jungt. Tautų pajėgos susidūrė su atakliu komunistų pasipriešinimu. Bet yra pastebėta naujų priešų pajėgų gabenimas į fronto linijas, tad laikoma galimu, kad jis bandys vykdyti didesnio ar mažesnio masto puolimus.

Oro pajėgos vėl keliais atve-

IRANAS SIŪLO VAKARAMS SAVO NAFTĄ

Washingtonas. — JAV vyriausybės pareigūnai pareiškė, jog Iranas pasiūlęs Vakarams papigintomis kainomis 70% savo naftos, o likusią dalį parduotų pasaulio rinkoje kitiems pirkėjams. Mossadeh savo pasisakymuose su JAV vyriausybės atstovais tebesilaiko savo nusistatymo išsumti iš Irano anglų naftos bendrovę, bet esą pasiryžęs samdyti užsienio specialistus, kurie dirbtų Irano vyriausybės žinioj. Irano premieras rodo palankumą, kad Vakarams skirtą naftos dalį pirtų Royal Dutch Shell Company, kurios 49% akcijų turi anglai. JAV pareigūnai mano, jog susitarimo pasiekti galima dar prieš Mossadeh išvykimą bet anglai, kurie apie pasitarimų duomenis nuolat informuojami, nėra tuo klausimu dideli optimistai.

ISPEJA ACHESONĄ

Washingtonas. — Dvidešimt šeši atstovų rūmų nariai pasiuntė Jungt. Tautų posėdžiuose dalyvaujančiam Valst. Departamentui sekr. Achesonui telegramą, jog jis budėtų, kad nebūtų priimtas Jungt. Tautoms pasiūlytas vadinamas "Nusikaltimų prieš taiką ir žmonijos saugumą" kodeksas, kuris neleistų išsilaisvinimo sąjūdžiams komunistiniuose kraštuose teikti paramą. Telegramoje nurodoma, kad JAV visuomet buvo tų pusėje, kurie kovojo su tiranija už savo laisvę, ir kad tokio kodekso laikytųsi tik demokratiniai kraštai, o komunistai savo veiklą tęstų toliau, nes jie jokių sutarčių nesilaiko jas ir pasirašę.

jais buvo susitikusios su priešų naikintuvų daliniais, bet didelio masto kovų nevyko. Kai kuriais atvejais komunistų lėktuvai pasitraukė visai nesileisdami į kautynes.

PASLAPTINGA LIGA KOREJOS FRONTE

Tokio. — Jungt. Tautų karo gydytojai imasi priemonių sustabdyti pasirodžiusią Korejos fronte naują ligą, kurią čia platina ta liga apsikrėtę priešų daliniai. Japonai ją vadina songo šiltine arba kokka. Bet Vakary gydytojams ji yra maža pažįstama ir dar neturima nuo jos visai tikrų priemonių. Ligi šiol ją mirė jau apie 25 Jungt. Tautų kariai. Kovai su ta liga Vakary gydytojai gavę patarimų iš japonų.

Pasirodžius žinioms apie šią ligą, buvo pasklidę gandai, kad ji čia igauja epidemijos pobūdį, ir net kalbama, kad komunistai pradėjo bakteriologinį karą. Bet sąjungininkų karinės sanitarijos vadovybė pareiškė, jog šie abu gandai neturi jokio pagrindo.

EUROPOS GINKLAVIMĄ REIKES SUSIAURINTI

Washingtonas. — Vyriausybės pareigūnai pareiškė, kad Europos ginklavimo planą neįmanoma taip greit įvykinti, kaip buvo manoma. Sąjungininkų ūkiniai sunkumai sudaro abejonių, kad ligi 1954 m. galėtų būti sudaryta 90 pilnai apginkluotų divizijų. Karinių ekspertų nuomone, 90 divizijų pakaktų su aviacijos ir laivyno

TURĖS BŪTI SUSTIPRINTOS ORO PAJĖGOS

Chicago. — Čia kalbėdamas, JAV karo pajėgų štabo viršininkas gen. Bradley nurodė, kad dar šiais metais turi būti padidintos JAV karinės oro pajėgos. Nors JAV ir siekia taikos, bet yra priešų puolimo pavojus, todėl JAV karinės pajėgos turi būti pilnai pasiruošusios kiekvieną galimą puolimą atremti. O oro pajėgų vaidmuo yra labai svarbus, nes, nors aviacija viena negali karo laimėti, bet, norint karą laimėti, turi būtina būti laimėtas oro karas.

PRAGOS ATSTOVYBĖ YRA ŠNIPŲ LIZDAS

Washingtonas. — Senato komitetas, kuris tyrinėja vidaus saugumo klausimus, paskelbė, kad komunistinės Čekoslovakijos karinės atstovos pulk. Biheler, kuris nuolat važinėja tarp Washingtono ir Pragos ir šiuo metu yra sugrįžęs namo, iš tikrųjų yra šnipų organizacijos galva.

JAV saugumo žiniomis, jis jau dvejus metus čia rinko karinius duomenis apie atominius ginklus, bakteriologinį karą ir kitus modernius gynybos metodus. Tai esąs tipingas pavyzdys, kaip komunistų kraštų šnipai panaudoja diplomatinę padėtį svetimam kraštui šnipinėti. Komiteto nariai padarė priekaitų Valst. Departamentui, kad jis nedėję pastangų šiai Biheler veiklai padaryti galą ir jį iš krašto pašalinti.

Sovietai Vakarų nusiginklavimo planą atmeta

Paryžius. — Jungt. Tautų visumos sesijoj Vakarų valstybių pasiūlytą nusiginklavimo planą plačiai išdėstė JAV Valt. Departamento sekretorius Achesonas. Jame, kaip jau buvo pranešta, siūloma visų ginklo rūšių bei visų karinių pajėgų kontrolė ir tarp didesnes karines pajėgas turinčių valstybių sudarymas sutarties sumažinti esamas karines pajėgas. Kartu Achesonas paragino Sovietus baigti jų pradėtą Korejoje karą, pažymėdamas, jog tik tuomet bus galima svarstyti ir kitas Tolimųjų Rytų problemas. Achesonas taip pat pabrėžė, jog JAV nesutiks šaurinti savo ginklavimosi, kol vyksta Korejoje karas.

Atsakydamas Achesonui, Sovietų užs. reik. min. Višniskis, pasiūlyto plano visai nediskutuosdamas, jį atmetė, pareiškdamas, kad ginklų bei kariuomenės inspekcija Jungt. Tautų būtų tik šnipų įsileidimas. Dėl Korejos jis puolė JAV, kad

jos esančios agresorius. Vietoj jo atmetamo Vakarų nusiginklavimo plano Višniskis pasiūlė priimti jo rezoliuciją, siūlydamas nutarti, jog dalyvavimas Atlanto sąjungoj ir karinių bazių kur nors pasaulyje steigimas esą nesuderinami su Jungt. Tautų charta, tuojau nutraukti Korejoje karo veiksmus ir per dešimt dienų karines pajėgas atitraukti ligi 38 paralelės, ligi ateinančių metų liepos 1 d. sušaukti pasaulinę nusiginklavimo konferenciją, o tarp penkių didžiųjų valstybių sudaryti taikos paktą, prie kurio galėtų prisijungti ir kiti kraštai.

Tokia Sovietų laikysena daugelio delegacijų tarpe sukėlė pasipiktinimą, nes be diskusijų Vakarų nusiginklavimo plano atmetimas rodo, jog Sovietai neturi noro baigti šaltąjį karą ir nusiginkluoti.

LENKIJŲ DIDELIS MAISTO TRŪKUMAS

Washingtonas. — "Voice of America" pranešimu, šiuo metu Lenkijoj jaučiamas didžiausias nuo pat karo pabaigos maisto trūkumas. Dėl to didelė dalis esą kakti Sovietai, kurie išveža iš Lenkijos maisto produktus, o taip pat reikalauja, kad Lenkija aprūpintų maistu jų kariuomenės dalinius. Prie parduotuvų stovi ilgos eilės žmonių beveik ištisas naktis, kad tik gautų nupirkti paryčių maisto.

STATOMI ATOMINĖS ENERGIJOS VAROMI LEKTUVAI

Pasadena. — Atstovų rūmų narys C. Hinshaw (resp., Calif.), grįžęs iš atominių bandymų stoties Nevadoje, pareiškė, kad šiuo metu JAV stato atominės energijos varomą lektuvą, kuris galės be sustojimo tris kartus apskristi pasaulį. Taip pat gaminami šoviniai, kurie "pagaus" ir susprogdins priešų sviedinius pirmiau, negu jie pasieks savo taikinius.

Siūlo organizuoti čekų legioną

Frankfurtas. — Nutraukęs ryšius su komunistine Čekoslovakijos vyriausybe buvęs Čekoslovakijos nuolatinis atstovas prie Jungt. Tautų J. Papanek, įteikęs JAV aukštajam komisarui Vokietijoje atitinkamą memorandumą, spaudos atstovams pareiškė, jog jis siūlo sudaryti pusiau karišką čekų legioną, kuris būtų įtrauktas į Vakarų gynybos sistemą.

Angliai stiprinasi Suezio kanale, nors egiptiečiai reikalauja išeiti. Čia atvyko nauja parasiuntinė kuopa.

Jugoslavija skundžia Sovietus

Jugoslavijos delegacija įteikė Jungt. Tautų visumos sesijai skundą, kad Sovietai stengiasi spaudimu priversti jos vyriausybę atsisakyti nuo savo suverenumo, o taip pat grasina Jugoslavijos teritorijos neliečiamybei bei jos nepriklausomybei. Darbų tvarkos komitetas nutarė visumos posėdžiui pasiūlyti šį klausimą įrašyti į darbotvarkę. Taip pat komitetas į darbų tvarką nutarė pasiūlyti įrašyti Vakarų pasiūlyto nusiginklavimo plano ir Višniskio rezoliucijos svarstymą. Sovietų pasiūlymas vėl svarstyti komunistinės Kinijos į Jungt. Tautas priėmimą buvo atmetas, nurodant, kad tasai klausimas buvo jau 90 kartų svarstytas ir ir atmetas, tad nėra prasmės iš naujo dėl jo gaišti laiką, juo labiau, kad Kinijos komunistai yra ir tiesioginiai Jungt. Tautų priešai, kovojantieji su jos pajėgomis Korejoje.

ŽMONIŲ PERTEKIUS SUDARO PAVOJŲ

Bostonas. — Išvietintųjų asmenų komisijos pirmininkas J. W. Gibson čia kalbėdamas išskėlė, jog, norint išvengti karo pavojaus, reikia išspręsti įvairiuose kraštuose gyventojų pertekliaus klausimą. Gibson nuomone, tai yra viena svarbiausių karų priežasčių. Daugely kraštų yra daugiau gyventojų, negu jiems yra darbo ir pragyvenimo galimybių, ir pragyvenimo galimybių, ir tai tiesioginiu ar netiesioginiu būdu sukelia karus.

Gibson siūlo, kad JAV imtųsi šioj srityj iniciatyvos, kad iš perpildytų kraštų gyventojų perteklius galėtų persikelti ten, kur yra erdvė ir darbo.

40.000 mirė badu

Hong - Kongas. — Dabar tik Kinijos komunistų vyriausybė paskelbė, kad rugsėjo mėn. įvykusio Mandžiurijoj potvynio metu be pastogės liko 1,700,000 žmonių. Iš jų 40,000 jau mirė badu, o 130,000 "patys sau pasigelbėję."

Nauji vaistai alkoholikams gydyti

New Yorkas. — JAV ir Kanados ligoninėse kuris laikas buvo bandomi nauji vaistai "Antabuse" alkoholikams gydyti. Per 500 pacientų priėmė naujus vaistus ir buvo pagydyti.

Paryžiuje, kur susirinko Jungtinių Tautų pilnatis, JAV atstovauja, be kitų, ir Warren R. Austin su Mrs. Eleanor Roosevelt. Posėdžiui įteiktas JAV, Britanijos ir Prancūzijos paruoštas nusiginklavimo planas.

EGIPTAS PROTESTUOJA

Kairas. — Egipto vyriausybė įteikė Anglijai notą, kurioje protestuoja prieš anglų pajėgų Suezio kanalo zonoje didinimą ir tariamą smurto veiksmų prieš Egipto piliečius naudojimą. Egiptiečių tvirtinimu, padėtis kanalo zonoj nuolat blogėjantis ir toks anglų elgesys galės tik padidinti egiptiečių spontanišką jiems pasipriešinimą.

Anglų pareigūnai pareiškė, jog Egipto notoj keliamieji dalykai neatitinka tiesos. Vienas teisingas joje dalykas esąs pasakytas, kad anglai nemano iš Suezio pasitraukti.

Egipto kabinetas šiomis dienomis svarstė padėti ir priėjo išvados, jog dėl ginčo su Anglija dėl Suezio ir Sudano dar nesą pagrindo Egiptui persiorganizuoti karo meto pagrindais ir vykdyti visuotinę mobilizaciją.

Egiptas stengiasi gauti savo ginčą su Anglija kitų arabų kraštų paramą. Bet paskutinėmis žiniomis Irakas, Jordanija, Libanonas ir gal net Sirija

linksta prisidėti prie Vakarų pasiūlyto gynybos paktą ir tuo pačiu mažiau palankumo rodo tą paktą atmetusiam Egiptui.

GALI KILTI KARAS sako Churchillis

Londonas. — Londono spauda suruoštam priėmimo min. pirm. Churchillis pasakė kalbą, kurioje nurodė, jog tenka bijoti, kad gali prasidėti karas, nors abi pusės jo nenorinčios. Iš abiejų pusių stovinčios viena prieš kitą didelės ginkluotos pajėgos ir jos galinčios abi įkristi į esančią tarp jų prarają arba viena kitą įtraukti.

Churchillis pažymėjo, kad Anglija padarė didelę riziką, kai darbiečių vyriausybė sutiko, kad amerikiečiai rytinėj Anglijoje įsiruostų pagrindinę atominę bazę, nes tuo sudarė sau didžiausią Sovietų puolimo pavojų. Iš jo kalbos susidarė įspūdis, jog Churchillis dės pastangų, kad ta bazė būtų kur kitur perkelta.

SUGLAUSTOS ŽINIOS

• Washingtono oficialiai paskelbta, jog sausio mėn. Churchillis atvyks į JAV su prez. Trumanu aptarti abiemis kraštams ypatingai aktualių politinių klausimų.

• Pirmasis gautais duomenimis, vykstančiuose Argentinos prezidento rinkimuose Peronas žymiai daugiau gauna balsų kaip kiti kandidatai.

• Suezio kanalo zonoj įvyko naujų susirėmimų ir anglų karių užpuolimų.

• Žiniomis iš Romos Sovietai suėmė iš Anglijos pas juos pabėgusį atominės energijos specialistą Pontecorvo. Jis kaltinamas šnipinėjęs Vakarams. Stockholme vienas Sovietų pareigūnas pareiškė, kad Sovietai mano, jog tarp jų atominės energijos specialistų yra Vakarų šnipas, kuris teikia JAV žinias.

• Prancūzų karinės vadovybės Indokinijoje žiniomis, komunistinė Kinija padidino Indokinijos komunistams pagalbą. Bet prancūzai įsitikinę, kad jų puolimus galės atremti.

• Austrijos prez. Koerver kreipėsi į JAV, Angliją, Prancūziją ir Sovietus, kad būtų baigta Austrijos okupacija.

• Sovietai pradėjo labai skubų visos eilės Rytų Vokietijoj jų anksčiau išmontuotų geležinkelų linijų atstatymą ir tiltų remontą. Visos tos linijos turi būti trumpiausiu laiku vėl galimos panaudoti susisiekimui.

• Romoje prasidėjo Jungt. Tautų Maisto ir Žemės Ūkio Organizacijos konferencija, kuri numato pradėti pasauliniu mastu kovą su maisto trūkumu pasaulyje.

Siaubas bolševikams

R. RAUKLAUKIS,
Mūsų bendradarbis Švedijoje

Pats efektyviausias iš visų dabartinių pasipriešinimo sąjūdžių pavergtose tautose yra rytų Vokietijoje. Sąjūdžiui vadovauja taip vadinamieji "laisvieji juristai", kurių centras yra vakarų Berlyne. Sąjūdžio vadovs yra buvęs vienas aukštas rytų zonos valdininkas, Dr. Theo Friedenau, prieš porą metų pabėgęs į vakarų Vokietiją. Sąjūdžio tikslas paralyžuoti rytų Vokietijos diktatūros smurto metodus.

Švedų žurnalistas, dienraščio "Dagens Nyheter" bendradarbiui, Axel Wennerling pavyko aplankyti to sąjūdžio centrą. Savo išpuodius jis pradžioje spausdinti "Dagens Nyheter".

Sąjūdis susikūrė 1949 m. Pradžioje centrinė tetrėjo tik viena tarnautoja, o dabar jau dirba virš 40 asmenų. Periferijoje veikia keli tūkstančiai bendradarbių. Švedų žurnalistas teko matyti, kaip buvo išsiruotęs vienas rusų šnipas. Vyruko popieriai buvo tvarkoje. Atėjęs į biurą, jis pradėjo pasakoti naujienas, kalbėti apie komunistų persekiojimus ir priespaudą rytų Vokietijoje. Pasisūlė būti bendradarbiu, bet po 4 valandų tardymo šnipelis sugniužo ir prisipažino, kad jis yra rusų zonos saugumo policijos siūstas.

Tarp juristų bendradarbių yra ir viena jauna mergaitė iš rytų zonos, kurios broli suėmė slaptoji policija. Šnipeliui buvo duotas uždavinys įsimaityti į centrą ir pirmai progai pasiūlyti atidinti mergaitę ir rusų zoną. Tardytojas visą laiką šypsojosi, nes jis jau iš anksto žinojo, su kuo turi reikala. Šnipelis labai nustebo, nes tik pačios viršūnės apie tati teži. Tardytojas jam atsakė, kad jie turi bendradarbių ir pačiose slaptose policijos viršūnėse.

Dr. Friedenau papasakojo švedui žurnalistui, kad jie turi kontaktą rytų zonos kiekvienoje ministerijoje, policijoje, teisumoje ir beveik visose administracijose. Daug žinių pasiekia juristus laisvais, kur kalbama apie dėsnes ligas, apie gėles darželiuose, apie tai, kaip karvėms užtruko pienas ir pan. Tokiu būdu jis sužino visus rusų ir komunistų darbus, areštus, ginklavimą bei kariuomenės dalinių išsidėstymą. Galybė žinių suteikia ir šimtai kasdien atsilankančių. Nuo savo darbo pradžia laisvų juristų centrą įstaiga yra aplankę 60.000 asmenų.

Laukiamasis, anot švedo žurnalisto, nuolat pilnas. Žmonių pilna ir salėje ir ant laiptų, visi laukia savo eilės. Ant sienų kabo įvairūs plakatai, perspėja atvirai nekalbėti vienas su kitu. Vardų ten niekas nemini.

Kiekvienas gauna sau numeruką ir pagal jį pasaukia. Daugumas iš atsilankusių užsiedingia veidą, kad jų nepažinti.

Ten, kur dabar tariausi dėl karo pabaigos, prie Pannunio, šnipininkai stengiasi žemę įdirti. Tolumoje matomas helikopterių, atvezęs Jungtinių Tautų atstovus pasitarimams.

Apsilankančių yra ir darbininkų, ir studentų, ir teisininkų, ir policininkų, ir valstybės tarnautojų; net vienas kitas burmistras iš rytinių sričių.

Jų tikslas labai įvairūs: vieni nori pasiteirauti, kaip jiems išsaugoti savo nedidelę įmonelę nuo suvalstybinimo, kiti prašo patarimo, kaip išgelbėti turėtojų vakarų Vokietijoje. Vienas mokytojas skundėsi, kad jam duotas ultimatumas įsirašyti į komunistų partiją. Kiti lankytojai praneša paskutiniausias naujienas apie teismus, areštus, kalinius, korupciją. Pasirodo, komunistai be jokio atodairio panaudoja savo padėtį grynai asmeniniams reikalams.

Juristai rytų zoną žino kaip savo delną. Jie ten buvę, ten dirbę. Kiekvienas jų yra savo srities žinovai. Centras kruopščiai renka žinias apie kiekvieną komunistą nusikaltėlių. Kartotėka apima tūkstančius vardų. Ten šūrai visi jų nusi-kaltimai. "Niurnberge įrodymo tik paskui ieškota. Mes jau dabar nuolat renkame žinias, ligi ateis teismas nusikaltėliams" — paaiškino švedui sąjūdžio vadovas.

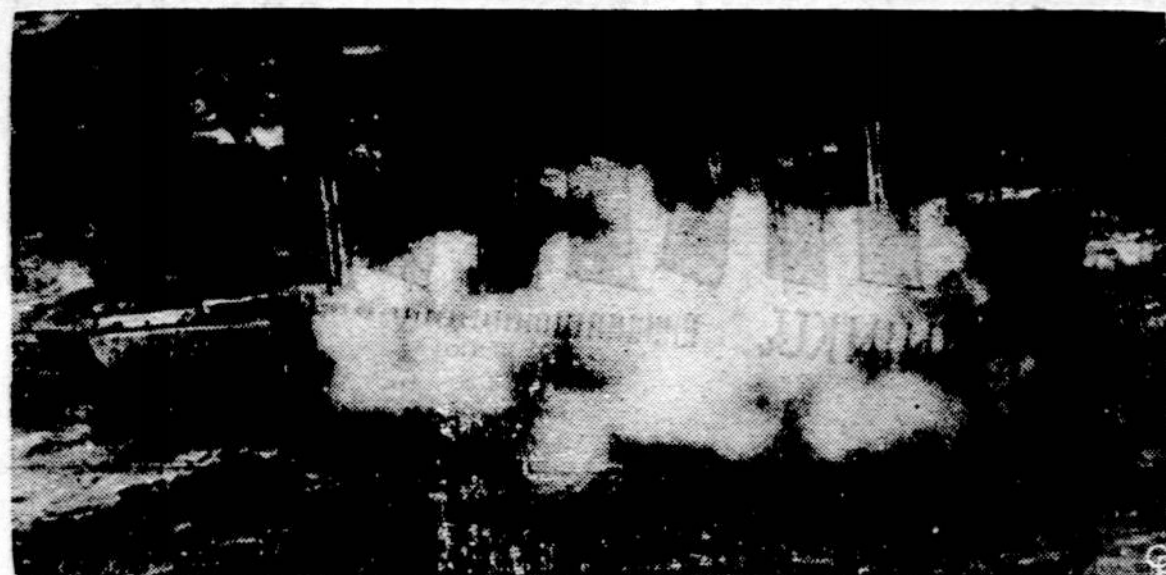
Įrodymus sudaro netik liudininkų žinios, bet ir fotokopijos. Mecklenburgo viceprezidento Bernhards Bechler kotelėje atžymėta, kad jis kaltinamas bigamija, kysių ėmimu, vogimu, apgaudinėjimu. Tokių žinių galybės.

Centrinė juristų būstinė nedaro jokių paslapčių iš tų visų įrodymų. Jie patys laisvais nuolat primena komunistams nusikaltėliams jų darbus. Pvz., teismas politinis kalinys. Prieš teismą gauna teisėjas laisvą iš juristų, kuriame nurodoma, kad juristai vakarų Berlyne žino viską, kas ligi šiol padaryta. Teisėjui duodamos direktyvos teismo eigai. Jeigu jis nusi-sizengs įstatymui ir teisei, tai ateis diena, kada jis už tai bus teisiamas. Tai laisvųjų juristų perspėjimas.

O tie laisvieji, kurių išsiuonia-ta tūkstančiais, savo vistik pado. Daugeliu atvejų bausmės būna sumažinamos bei sušvelninamos. Siaubas nukrečia visus komunistų tūzus. Vienas iš jų atidėjo savo keliame į vakarų Vokietiją — bijojo būti suareštuotas. Vienas kitas bijo važinėti rytų zonos autostrada, — mat, sąžinė nerami. Kaikurie pasiūnčia pas teisininkus savo giminaičius ar draugus atsiprašydami: "Negalėjome kitaip pasielgti. Prizadame, kad ateity taip nedarysime."

Nesaugumas rytų zonoje diena iš dienos didėja. Niekas kitas kitu nebeprisitiki. Niekas nežino, ar jo viršininkas, jo draugas ar pavaldinys, nėra juristų bendradarbis. Visi, net ir "linijai ištikimi" žino, kad viena graži diena ir jie bus apkaltinti kaip "titolistai" arba "amerikiečių agentai". Tokiai dienai atėjus, būtų labai gera nesti kudašių į vakarus, bet nėra jau tip malonu, kai tave ten sutiks su kaltinimais už visokią padarytas šūnybes.

Juristai nusikaltėlius perspė-

Indijon su kviečiais keliavo JAV prekinis laivas "George Walton." Už 400 mylių nuo Seattle jį ištiko sproginas. Šešių rūšininkai buvo, 30 išgelbėti. Dvyliką iš jų išgelbėjo japonų laivas "Kenhon Maru."

EGIPTAS NORI SUDANO

PRANYS ALSĖNAS

Prasidėjus krizei tarp Didž. Britanijos ir Egipto dėl Suez kanalo, kaip žinome, Egipto palamentas pasiskubino savo karalių Faruką paskelbti ne vieną tik Egipto, bet ir Sudano karaliumi. Ligi šiol Sudanas buvo valdomas britų su egiptiečiais bendrai.

Sudanas užima apie 1.000.000 kvadratinį mylių, bet gyventojų turi nedaug. Tuose didžiuliuose žemės plotuose gyvena tik apie 8.000.000 gyventojų, kurie daugiausia yra nomadai ir pusiau nomadai.

Ligi šiol tas kraštas buvo valdomas Anglų — Egipto Sudano. Tačiau Egipto parlamentas, skelbdamas Faruką Sudano karaliumi, žodį "Anglų" nuo to krašto pavadinimo "amputavo". Kaip toji "amputacija" užgis, dabar dar sunku pasakyti, nes ne vien anglai nenori trauktis iš Sudano (kaip ir iš Suez Kanalo srities), bet ir patys sudaniečiai nenori būti egiptiečių valdomi.

Besitęsiantis nuo Raudonojo jūros vakarų kryptimi ir įsivertiantis giliai į Afrikos širdį Sudanas skersai kontinento užima, palyginti, gerą geografinę poziciją. Jis ribojasi su Egiptu, Libija, Prancūzų Pusiauju Afrika, Belgų Kongu, Britų protektoriate esančia Uganda ir Abesinija bei Eritreja.

Britų ryšiai su Sudanu užsi-mezgė 1869 m. Taigi, tuo pačiu metu, kaip ir su Suez Kanalu, 1870 m. pradžioje Sudano laukiniam krašte, kurį tuomet jau siek tiek kontroliavo Egiptas, buvo paskirtas pirmasis britų gubernatorius Sir Samuel Baker, kuris buvęs didelis medžiotojas ir plačių laukinių kraštų mėgėjas.

Vėliau Samuelio Baker įpėdiniu buvo paskirtas generolas Charles (Kinietis) Gordon. Kiniečio pravarde pastarasis buvo gavęs po ilgos ir kantrios tarnybos Kinijoje. Tačiau 1885 m. Gordonas Sudane žuvo nuo fanatiškos politiška religinės Mahdi sektos nario rankos.

Ja netik laisvais, bet ir per radiją bei spausdintais lapeliais. Visa tai sukelia nesaugumą, nepastikėjimą, bet visai iš to apčiuopiami: tūkstančiai politinių kalinių susilaukia daug švelnesnės bausmės, daugelis smurto veiksmų sustabdoma, daugelis padorių rytų zonos gyventojų perspėjama kuogreičiausiai bėgti į vakarus.

Šis švedų žurnalistas buvo supažindintas net su sąjūdžio veikla — jam buvo atskleista uždanga ir parodyta, kokių teroro priemonių rusai ir komunistai griebiasi rytų Vokietijoje.

bei ginklus, amuniciją ir maistą į Viduriniuosius Rytus. Taipogi Sudanas vaidina svarbų vaidmenį kovose dėl Šiaurės Afrikos. Tų kovų metu rytinė Sudano dalis laikinai buvo okupuota italų karinių jėgų, o Chartumo miestas, esąs Melynojo ir Baltojo Nilo žiotyse, buvo bombarduotas iš oro.

Sudanu, lygiai kaip ir Egiptu, Nilas turi didelę reikšmę, drėkindamas plačias krašto sritis ir tuo sudarydamas sąlygas žemės ūkiui. Be to, paupio miškuose sudaniečiai pelnosi sau pragyvenimą iš medžioklės. Sudaniečių gyvenimas — yra primityvus ir sunkus. Civilizuoto gyvenimo galima rasti tik miestuose. Pagrindiniai Sudano pragyvenimo šaltiniai — medvilnė, trupučiai surandamo aukso, druska ir kt. Be to, Sudanas yra didžiausias pasaulyje arabiškosios gumos gamintojas.

Pažymėtina, kad ir dar vienas jaunas, gabus ir ugningas britų karininkas yra ypatingai pasižymėjęs paskutinėje kovoje Sudane prie Omdurmano. Tai dabartinis senutis Anglijos premieras ir konservatorių partijos lyderis Winston Churchillis.

Ne vien tik Anglija ir Egiptas rado Sudano strategiskai svarbią vietą. 2-rojo Pasaulinio karo metu tas kraštas buvo itin svarbus alijantams punktą, permetant karines jėgas

MOKSLO IR TECHNIKOS NAUJIENOS

Plaunamas kraujas

Kai kurie ligoniniai, kuriems daroma kraujo transfuzija, jaučiasi labai blogai. Jūs krečia drugus, suremia įvairūs skausmai.

Amerikos gydytojas dr. William Dameshek laivyno ligoninėje Chelsea, Mass., padarė pranešimą apie naujus metodus šitoje srityje. Jis įvairiais druskos skiediniais tris kartus išplovė raudonuosius kraujo raudulius, kad išskirtų plasmą iš transfuzijos. Šiuo būdu jis išgelbėjo keletą sunkiai sergančių.

Giliausia vieta jūroje

Anglų specialus matavimo alivas 3200 km. į pietų vakarus nuo Guamos salos Ramiame vandenyne surado šiuo metu žinomą giliausią vietą — 10.863 m. Tai yra 70 m. giliau už 1945 m. Amerikos transporto garlaivio padarytus matavimus tame pačiame vandenyne. Jų surastas jūros gilumas siekė 10,972 m.

Vanduo elektros jėgai

Pietų Norvegijoje netoli Vinstra pastatyta nauja didelė elektros jėgainė, į kurią pravaestas 23,6 km. ilgio tunelis. Juo ateina vanduo iš kalnų ir varo jėgainę. Iki šiol šveicarai ir italai turėjo ilgiausius tunelius. Simplono tunelis turi 19,8 km., Apeninų — 18,5 km., St. Gotthardo — 14,9 km. ir Loetschbergo — 14,5 km.

Po karo Norvegija pradėjo vykdyti naują statybos planą, kuriame svarbiausią vietą užima vandens varomos elektros

GROBIS JŪROS DUGNE

Praėjusio karo metu į jūros dugną, ypač prie Vokietijos krantų, nuėjo daugybė laivų. Kartui baigiantis, pralaimėjusieji vokiečiai daug savo laivų ir patys paskandino, kad jie neitektų priešui. O po karo, kada buvo labai gyvos viltys, jog dabar ateina taikos laikai ir visi tarptautinius nesusipratimus išspręs ir sutvarkys Jungt. Tautos, sąjungininkai, išskyrus vienus Sovietus, likusių vokiečių munitiją krovė į laivus ir išvežė vertę į jūrą. Tuo būdu žuvę karalystėje atsidūrė didžiuliai kiekiai metalo.

Bet po karo to metalo pasirodė didelis trūkumas, ypač vėl vėjais išdulkėjus ilgametę pasaulinei taikai ir prasidėjus ligi šiol dar nebuvusiam ginklavinimui.

Šiose sąlygose neteko ilgai laukti, kol iš jūros dugno vėl buvo pradėta graibyti paskandę ir paskandytą lobius. Tokioji Kiolio jūroje buvo "apčiupnėti" jau 388 laivų "lavonai", tarp kurių vieny povandeninių laivų 150. O apie 300 jų jau ir iškelti. To lauko vertė siekia apie dešimt milijonų markių.

Lengva suprasti, jog tie povandeniniai lobiai vilioja ne tik okupacines įstaigas ir vokiečių vyriausybę, bet ir paskiri asmenys stengiasi ten pagraibyti, nes už metalo laužą dabar galima gerą pinigą uždirbti, ypač už spalvotųjų metalų. Net nari, kurie ieško paskandytų lobio okupacinių organų žinio (daugiausia anglų), ne kartą nutyli apie rastą "lavoną", kad vėliau patys pasinaudotų arba "parduotų" tiems privatiems ieškotojams, kurių gausu tarp pajūrio gyventojų, ypač žvejų tarpe. Ir tai visi supranta, nes, gerą grobį aptikus, dienos uždarbis neretai siekia ligi 2.000 markių. Dėl to, nors policijos laivai nuolat patruliuoja ir tokius nelegalius jūros grobius

stiklo taurė. Ji visa išgrazinta grindų mozaika ir nuostabi stiklo taurė. Ji visa išgrazinta smulkiais stiklo ornamentais. Tokių taurių rasime kokią tuziną pasaulio muziejuose. Senovės Egipto ir Romos imperijos stiklo darbai yra tokie nuostabūs, kad ir dabartiniais stiklo meistrams, kurie naudoja įvairiausias technikos priemones, nelengva pagaminti tokį stiklą.

bytojus gauda, jūroje tų ieškotojų knibždėte knibžda. Net policija nelengvai juos gali sučiupti. Gerai organizuotos sargybos iš anksto įspėja apie besitartinančius policijos laivus, ir metalo ieškotojai staiga virsta žvejais. Ir tie žvejai taip pasidarbuoja, jog valdiniai laivai, atplaukę kelti prieš kiek laiko aptikto laivo, kartais neberanda jo nė žymės, arba bent visiškai nuvalytą visą spalvotąjį metalą.

Žinoma, besidarbuojant jūros dugne, kur buvo paskandinta tūkstančiai torpedų degtuvų, vandeninių bombų, rankinių granatų ir kitokių panašių dalykų, ne retai iškyla aukštas vandens fontanas, kuris rodo, jog gelmėje vienas lobio ieškotojas palydėjo savo gyvybę. Ypač tai dažnai atsitinka, kai darbuojamasi ne prie paskandusių laivų, bet grąiboma paskandytą munitiją. Deja, ir tai kitų nesulaiko. Kiekvienas tikisi, jog jam taip neatsitiks, nes jis būslas pakankamai atsargus.

KNYGŲS VERTĘ MATUOJA SVARAI

Vokietijoje Hamburgo mieste viena moteris, Anna Louise Voelze, įsitaikė naudoti knygų pardavėtove. Iki šiol knygas visai pardavinėdavo pagal jos vertę. Juo didesnis veikalas ar garsesnio autoriaus, juo reikėjo brangiau mokėti. Ši moteris knygas pardavinėja svarais. Nesvarbu, ką pirkai, ar poezijos ar beletristikos, ar mokslo veikalus, mokėsi už kiekvieną svarą dvi markes (keturiasdešimt centų). Tai yra knygos pažeminimas, bet šiai moteriai prekiauti sekasi. Į jos knygyną, kaip į maisto krautuvę, ateina užsakymai: tiek ir tiek svarų to bei to. Vienas Hamburgo teisėjas užsakė 50 svarų knygų iš šių sričių: klasikų, ekonomikos, istorijos ir mėsos istorijų.

Pabėgę mūgės direktorius

Leipcigas. — Pagarsėjusios Leipcigo mūgės direktorius Dr. Proepper, kuris jau trisdešimt metų šioje srityje darbuosi, su savo šeima pabėgo iš sovietinės Vokietijos zonos į Vakarų. Jam numatoma vadovaujamą pareigos Hannoverio mūgės organizavime.

Protect the future
in your FORD

IN TIMES LIKE THESE YOU SHOULD
TRUST YOUR CAR ONLY TO THE
MEN WHO KNOW FORDS BEST
... OUR FORD-TRAINED MECHANICS

Atėitis yra jūsų turimam Forde, o mes, Fordo atstovai, esame pasirušę jai palaikyti. Kai turite tikrąją Fordo mašiną, jūs naudojate išgudrus patyrimų Fordo apmokytų mechanikų... specialiais Fordo įrengimais ir metodais... ir atitinkama gausia atsarga tikrų Fordo dalių, kurios gerai pagamintos, kad tiksliai tiktų ir ilgai tvirtų jūsų turimam Forde. Visa sudėjus, tai užtikrina jūsų mašinai ilgesnį amžių ir sutaupo jums išlaidas.

F.D.A.F.

A I D A I

Mokslu, literatūros bei meno ir visuomeninio gyvenimo

MENESINIS ŽURNALAS

Redaguoja ANT. VAICULAITIS

Prenumerata metams: \$5.00; Kanadoje — \$5.50; Kitur — \$6.00;
atskiras numeris — 50c.

Susipažinimui vienas numeris siunčiamas nemokamai.

Užsisakyti galima pas vietos platintojus, arba —

A I D A I
580 Bushwick Ave.
Brooklyn 21, N. Y.

A I D A I
Kennebunk Port, Maine

Darbininkas
AMERIKOS LIETUVIŲ DARBININKŲ LAIKRAŠTIS

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$5.00	Amerikoje metams	\$5.00
Brooklyn, N. Y.	\$5.50	Brooklyn, N. Y.	\$5.50
Half year	\$3.00	Pusei metų	\$3.00
Foreign	\$5.50	Užsienyje	\$5.50

680 Bushwick Ave.,
Brooklyn 21, N. Y.

Redakcija—Glenmore 5-7281
Administracija GL 5-7068

LOŠKIME ATVIROMIS KORTOMIS

Jei kortos būtų matomos, nebūtų jokio lošimo. Politika tik dėlto ir lyginama su kortų lošimu, kad ji nematoma arba bent aiškiai neapratoma. Kiekviena šalis savo diplomatų ar valstybių lūpomis stengiasi uždengti tai, ko ji siekia, nors konferencijose išsikala ir net sutartis sudaro. Net ir tokiais atvejais reikia spėti, kodėl ji susitaria ir pasirašo. Dažniausia tai paaiškia, kai ji tas sutartis atšaukia arba sulaužo. Tokių sutarčių laužymu Sovietų Rusija yra atidengusi labai daug savo paslapčių, bet viena mįslė vis dar palieka — ką ji darys ir kaip darys, kai rankose turės surinktus labai stiprias kortas ir galės jas mesti ant stalo visai atvirai. Tada jau nebus lošimo — liks tik pralošimas tam, kieno kortos bus silpnės. Bet kiek dar truks laiko, kol lošiama, ir paslėptomis kortomis?

Kad tai paaiškėtų, šios šalies prezidentas, kalbėjęs praėjusią savaitę, pasiūlė kaip galima greitesniu laiku mesti visas kortas ant stalo. „Visos šalys turėtų mesti savo kortas ant stalo ir laikyti jas visą laiką atskleistas.“ Prezidentas tai pasakė, išdėstęs savo nusiginklavimo planą, kuris drauge su Britanija ir Prancūzija buvo įteiktas Jungtinių Tautų pilnaties susirinkimui Paryžiuje. Spaudoje paskelbtas įteikimo raštas rodo, kad ir tie du didieji nori atviro lošimo. Lieka pasisakyti tik tai ketvirtam partneriui — ne rusų tautai, kurią prezidentas pavadino „džžia ir kurybinga“, — bet daug kartų jau priglavusiam Kremlui. Vadinas, atviros kortos jau buvo ant stalo klojamos, bet iš to pasinaudojo tas ketvirtasis, kuris vis ką nors laikė saujoje užslėpęs. Prezidentas Trumanas dėlto ji karčiai savo kalboje ir užsiminė. Pradžioje ir pabaigoje savo kalbos dar kietai pabrėžė, kad JAV turi jau stiprias jėgas ir yra pasiryžusios jas dar didinti. Taigi, slapta lošimas Kremlui neapsimoka: gali kvapo pritrūkti. Geriau jau dabar jas mesti ant stalo, nes kiekvienam dar bus palikta pagal jo dūmą ir tiek, kiek ysi nutars. Kiekviena šalis galės turėti kariuomenę tik savo reikalam, o dabar turi ir kitam pagrobti.

Nebūdami groši, Amerika tą atvirą lošimą atvirai ir siūlo, ir dar prašo, kad jis būtų paskelbtas visoms Sovietų Rusijos gyventojams. O čia viskas ir užsikerta. Nuo gyventojų valios niekas Rusijoje ir jos pagrobtose kraštuose nepriklauso. Bet jau priklausytų, jei Sovietų Rusija atvertų visas savo kortas ir savo kariuomenę išvestų iš okupuotų kraštų. Ji tada nebeišlaikytų nei pačioje Rusijoje, nei Kremlui neišsilaikytų. Juk reikėtų ką nors daryti, kad ir su ta sumąžinta kariuomene, budeliska valdžia nežudytų žmogaus, kaip dabar norima, kad nebūtų puolamos ir žudomos dar išlikusios laisvos valstybės. Dėlto Kremlui savo kortų iš rankų mesti negali. Amerikos prezidento kilnūs norai tik gali sustiprinti žmonių pasiryžimą piktą lošiką nusodytį jėga. Jis pats iš rankų nepaleis nei devynakės, ne tik tūzo.

ALBERTS SPRŪDŽA

MEDŽIO ŠIRDIS

Artėjant Latvijos nepriklausomybės šventei, pradėdame spausdinti Alberto Sprūdžos novelę, kuri 1935 m. laimėjo Latvijos Kultūros Fondo premiją. Autorius yra gimęs 1908 m. Rezeknės apskr., Varaklio valsčiuje, ūkininko šeimoje. Baigė gimnaziją. Dirbo pradžios mokykloje, vėliau tarnavo banke. Karo metu žuvo per Latvijos bombardavimą. Alberts Sprūdža puikiai atstovauja Latgalijos noveli.

Tuokart mes dar sodžiuję gyvenome, ir man nebuvo daugiau, kaip aštuoneri metai. Kaip ir kiti sodžiaus vaikai, bėginėjau marškinėliuose, visuomet puikiausiai nusiteikęs. Mėlynas, alksnį žievėmis nužadytas kelnaites motina man leisdavo užsivilioti tik šventadieniais. Susijuojęs juoste, kurios galai maskatavo kairiam šone, jaučiausi visiškai vyrais ir iš aukšto žiūrėdavau į savo draugus piemenis, kuriuos tik iš nukirptų plaukų buvo galima atskirti nuo mergaičių.

Bet šį kartą nenoriu pasakoti apie savo ir apie tuos prabe-

gusius vaikystės metus, kurie nuslydo amžinybėn, kaip puošnus laivas į ramų uostą. Nenoriu apraудoti jų nesugrįžtamumo, nes tada man — tikriausiai — ašarų pristigtų.

Kitas žmogus saisto mano sumanymą, kai prisiminimų lengvuju laivu bet kurį vakarą nusiiriu į savo gimtojo sodžiaus kraštus. Gal vakar ar užvakar aš ten viešėjau džiaugsmingas ir vaikiškai linksmas. Ir ką aš ten regėjau, tepapasakojau tolimesnės eilutės...

Man einant sodžiaus gatve ten vis buvo taip, kaip tuo-

Tik atvykus didesniai tremtinių skaičiai į JAV, mūsų periodinėje spaudoje kilo gyvos diskusijos lietuvių išlaikymo klausimu. Buvo išnagrinėtos silpnėjimo priežastys ir siūlyta planų tai blogybei pašalinti. Nemaža vieta buvo skirta mūsų parapijų lietuvių reikšmei nušviesti.

Atsiradus nemažam tremtinių vaikų skaičiui parap. mokyklose, pageidavimai ir bandymai įvesti liuanistinius dalykus į normalių pamokų eigą ne visur palankiai sutikta. Tada spontaniškai veik visose kolonijose buvo imtasi organizuoti, kaip bėlos priemonė, šeštadienines liuanistikos mokyklas. Daugumoj jos kūrėsi privačios iniciatyvos dėka, kai kur gi Tremtinių draugijų globoje. Prieglaudą jos rado veik visur prie parap. mokyklų, nors dar iki šiol jos ne visur gali naudotis klasėmis, o turi pasitenkinti salėmis ar kitom patalpom.

Šeštadieninės mokyklos per du metus spėjo sukurti savo tradicijas, darbo sistemą ir šiltą lietuvišką dvasią. Ir mokyimo srityje jose pasiekta neabejotinų rezultatų.

Tuo tarpu diskusijos spaudoje aptilo, tačiau sielojimasis gražinimu lietuvių kalbos ir mūsų pirmųjų ateivių sukurtas parapišes mokyklas nenuimė. Tas gražinimo procesas vykęs, bet labai nevienodai įvairiose kolonijose. Kai kur jis įvykdytas visoje pilnume, kitur tai išspresta kompromiso keliu, kur liuanistiniai dalykai dėstomi lygiagrečiai su normaliom pamokom, bet tik daliai mokiniu. Dar kitur pačios seselės daugiau ar mažiau skiria laiko lietuvių kalbai savo klasėse. Tačiau dalis mokyklų yra dar uždarytos lietuvių.

Jei tikėti neatšauktoms sraudoje pasklidusioms žinioms, tai ir ten, kur lietuvių kalba dėstoma, atsitinka labai liūdnai ir veik neįtikėtinų dalykų, būtent, kad tremtiniai pareikalauja jų vaikų nemokėti lietuvių kalbos. Jei tai tiesa, tai ji parodo, kokią menką tautinį sąmoningumą jie atsivežė į šį kraštą. Norime tikėti, kad tokie reiškiniai bus tik išimtys mūsų vieningoje kovoje dėl lietuvių išlaikymo.

Visa, kas iki šiol padaryta liuanistinių dalykų įvedimui ir parapišes mokyklas, padaryta pavienių asmenų pastangų dėka. Tačiau šis reikalas yra ne eilinės reikšmės, turėjęs mūsų tautos, o ypač išsivios istorijai didelės reikšmės. Todėl būtų nusikaltimas prieš tautą palikti jį pavienių asmenų iniciatyvai. Neatidėliotinai reikia

met, kai aš teturėjau aštuonerius metus.

Namas prie namo ten glaudė, stogas su stogu susilietė. Darželių lysvėje augo runkeliai ir pupos. Paršai bėgiojo palaidi, išlygindami visas balutes. Visštos su visčukų pulkais apistodavo prieš trobas, kur jom senosios močiutės bėrė duonos trupinių.

Jos sėdėjo ant slenkščio akmenų, pilkos skaros gobė jų galvas, ir, kaulėtiems senatvės pirštams trupinanti duoną, lūpos šnabždėjo maldos žodžius.

Aš joms sakiau l a b a s r y t a s, kaip mane mokė mama. Jos maloniai atsakė į sveikinimą ir klausė:

— Gal į Vilksurvi eini, kur ką tik piemenys nusileido?

— Einu! — atsakiau ir pliaukštelėjau ryškė.

Paskui pažūrėjau į savo kojas: — jos buvo susikrūsdusios ir rudos, kaip varis. Baltos drobės marškinėliai vos šiekė kelius. Ant galvos užvėžta tėvo kepurė lenkė ausis.

Staiga gatvėje susisuko vėjo sukūrys, ir aš, laikydamas rankomis marškinėlius, kad vėjas aukštyn neužkeltų, pasileidau Vilksurvio link.

— Piemenys, ū, ū...!

Vakare, kai mes, visa šeima, sėdėjom prie stalo ir srėbėm dideliais mediniais šaukštais

Mokyklų atlietuvinimo reikalu

pradėti veikti šioje srityje organizuoti ir planingai, nes delsimas yra nepateisinamas.

Šiuo metu JA Valstybės gimsta įgaudama organizacines formas Lietuvių Bendruomenė. PLB laikinieji santvarkos nustatai numato, kad PLB krašto valdybos kompetencijai turi būti švietimo ir kultūros reikalai. Reikia tad ir tikėti, kad vienas svarbiausių jos darbų bus suorganizavimas vadovaujančio centro švietimo reikalams. Tas centras turėtų surinkti žinias apie visas liet. mokyklas ir lietuvių būklę jose, paruošti liuanistinių dalykų programą, išleisti tinkamus vadovėlius ir organizuoti liuanistinių dalykų dėstytojų paruošimą.

Tik turint pilną vaizdą, kokioje būklėje yra šiuo metu liuanistinis švietimas mokyklose, galima bus imtis sekmingo darbo ateityje. O ir bendros statistinės žinios apie mokinių tautinę ir kalbinę sudėtį yra būtinos.

Programos turėtų būti paruoštos atsižvelgiant į faktišką padėtį ir aplinką, o taip pat ir tai, kad lietuvių kalba čia reikalauja dėstyti, kaip svetimąją kalbą. Lietuvos istorijos ir geografijos dėstymo metodus ir medžiagos parinkimas turėtų būti skirtingas, nei buvo Lietuvoje. Programoms ruošti vertingiausi talkininkai būtų jau dėstą tuos dalykus.

Kauno universiteto rūmai, davę laisvajai Lietuvai daug švietimo darbuotojų.

sriubą, tėvas nusišluostė rankove ūsus, atsikrenkštė ir tarė:

— Reikia naują trobą statyti. Rastai pūva... Šį — numojo. — man iki gyvo kaulo įgriso.

Visiems tai girdėjusiems senoji pirklia staiga pasidarė nepakenčiama. Mes su motina atšliejom šaukštus į dubenį ir permetėm akimis sienas ir daiktus.

Krosnis buvo susproginėjusi ir visais šonais supleišpusi: iš jos buvo iškritę kelios plytos. Sienos buvo pajudusios, plyštos. Kirminai vietomis buvo sienojus sugraūžę. Langanas maza, išmuštais stiklais, o pati troba siaura ir tamsi, kaip ola.

— Nesuprantu! — mes krūptelėm, — kaip gi mes galėjome čia taip ilgai gyventi?!

Tėvas buvo grįžęs iš žiemos uždaburiu, — jis turėjo pinigų; ir kaip puikiai jis darė, imdamasis naujus namus statyti!

Vaikščiodamas po žmones, jis matė įvairių namų, ir šitais vakarais pasakojo mums apie šviesius langus, kurių langinės išdrožinėtos ir įvairioms gėlėms išdažytos, pasakojo apie du galu ir apie naujovišką krosnį.

— Du kaminus išmūrysim, — aiškino jis.

— Mes su motina apsikeitėm

S. NEVEŽIS

Vadovėlių reikalas yra be galo svarbus ir didelis, bet ir neatidėliotinas. Vadovėliai turi atitikti programoms. Teko nugirsti, kad kai kurios vienuolijos jau ruošia tokius vadovėlius lietuvių kalbai mokyti. Linkėtina, kad prie to darbo būtų pritrauktos visos kompetentingos pajėgos, tiek iš vietinių, tiek iš atvykusių tarpo ir kad vadovėliai kuo greičiausiai pasirodytų.

Parapijos mokyklos jau dabar turi keletą viršininkų: valstybės, miesto, vyskupijos, parapijos ir vienuolijos, kurie mokyklai duoda mokytojus. Taigi, nieko nebus naujo, jei dar pridėsime vieną švietimo valdybą bendriems liuanistikos reikalams tvarkyti.

Dar vienas labai opus klausimas, tai liuanistinių dalykų mokytojų išlaikymas. Parapijos mokyklos išlaikomos parapijiečių lėšomis ir, neretai, darbu. Nėra reikalo slėpti fakto, kad dalis lietuvių kilmės tėvų, kad ir toleruos, kad jų vaikai mokomi lietuvių kalbos, nenorės tam reikamui didinti savo paramos mokyklai. Šiuo metu kai kur tie mokytojai yra išlaikomi tremtinių mokesčiais ir aukomis. Šis reikalas taptų lengviau sutvarkomas, jei būtų rastas būdas, kuriuo visi tinkantieji tremtiniai pilnai įsijungtų

parapijų veiklą, o parapijos savo apimtimi daugiau padėtų liuanistiniams švietimui.

Netrukus New York'e įvyks rytinių valstybių mokytojų susiavimas. Linkėtina, kad šis švietėjų susibūrimas gerai apsvaistytų visas liuanistinio švietimo problemas ir priimtų konkrečių nutarimų joms įgyvendinti.

“DIRVA” TELKIA PROTESTUS

S. Lozoraičio „punktams“ VLIKE užkliuvus, tautininkai su V. Rastenio „Dirva“ vėl pakiojo po įklampusiais „šefo“ ratais savo petį, stengdamiesi juos išjudinti. Šiuo kartu tautininkų skyriai pradėjo savo susirinkimuose priminti protestus, „tautinės vienybės vardu“ reikalaujanti, kad lozoraitinius punktus kuo greičiausiai priimtų. „Dirva“ pasiėmė tuos protestus išreklamuoti.

Šiuos tautininkų užsimojimus labai gerai suprantame. Nors savo agitacijoj jie ir maskuojasi už tautinės vienybės skydą, bet ko ji siekia, juos pažįstanciai lietuvių visuomenėj jau seniai yra žinoma. Jie visada slepiasi už Lietuvos labo, kai tik paliečiamas jų nemalonus darbelis Lietuvoje. Tuomet jie didžiu balsu sušunka, jog apie tai visai nekalbėtina, nes pasitaikiusių nepriklausomos Lietuvos gyvenime blo-

Lietuvybės būklė šiame krašte yra kritiškoje stadijoje. Būtų nepateisintas naujų atvykimas, jei nebūtų palaikytas mūsų senosios išsivios atžalų nutautėjimas, ir būtų tragiškas, jei net naujai atvykęs tirtų amerikonišką katilė. Tik išlaikydami lietuvišką šeimą ir grąžindami lietuvių į mūsų mokyklas, galėsime išlaikyti ir kurti lietuvišką kultūrą šiame krašte ir paremti išsivintą Lietuvą.

gybių priminimas galės pakenkti Lietuvos vadovimo reikalams. Visi gi žino, kad tiems, kurie turi įtakos Lietuvos atčiai, visa yra puikiausiai žinoma; pakenkti tai gali tik tautininkų patijai. Per daug jie lietuvių visuomenę laiko nieko neišmanančia. Negi kas patikės, kas dėl to, jog Lietuvoje tautininkai diktatorių kūrė, dabar kas nenorės lietuvių tautai pripažinti teisės į laisvę. Jei taip būtų, tai jau dabar didžiosios valstybės steigtu specialiu fabriku virvėms vyti ir ruošytų karti visus rusus, kurių krašte bolševikai įkūrė pragarą. Bet net ir patvis tautininkai puikiai žino, jog tam niekas nesiruošia.

Taigi, savo grupės ir asmeninius interesus tautininkai bando pridengti tautinės vienybės vardu. Įpratę Lietuvoje mulkinti visuomenę, to metodo neatsisako nė dabar. Pradžioje bandė dengtis „Kybartų aktais“, bet tai nevyko. Tad dabar nusitvėrė „diplomatiškos šefo“. Jiems, mat, būtų labai patogus dalykėlis, jei pavktų kaip nors į to „šefo“ rankas sutelkti bent pereinamam laikotarpiui Lietuvos valstybinius reikalus. Tuomet tie tautininkai, kurie dabar jau dedasi demokratams ir yra susimėję „Lozoraičiui Remti Sąjūdį“, o Lietuvoje buvo per protekciijas sulindę į aukštusius postus, to šefo būtų vėl pasodinti, kur kartą jau sėdėjo. Tuomet iš ten juos iškraptytų jau būtų sunkiau — negi imsiųs jų naudoto metodo ir mėtysis lauk žmones tik už tai, kad jie kitos politinės grupės. O jų ambicijos neabejotinai siekia ir toliau: pradžioje įsitvirtinus, gal pavyktų krašto vairą ir toliau savo rankose išlaikyti. Kaip nušluoti savo priešus ir suorganizuoti „visuomenės pritarimą“, jie juk patvino turi.

Bet reikia pasakyti, kad lietuvių visuomenė neturi nė ma-

(nukelta I 4 psl.)

vy, skiedros švilpė apie ausis, lyg varpos.

Apie pietus pirmasis vainikas jau buvo užtiestas.

Raštų sujungime Jokūbas užkrito kryželį ir liepė motinai, suieškojus gyvydabrio, jo čia šiek tiek įleisti: jis saugosias namus nuo žaibo spyrų.

Visa tai iškilmingai užbaigus, tėvas atkiso alaus statinę.

Baltos putos, kaip grietinė, apslakstė jo drabužius ir veidą. Jam užšovus kamštį ir atsilošus, jo ūsai ir antakiai, rodėsi, pilni sidabro šarmos.

— Vers vyrus nuo koto, — pastebėjo Jokūbas, pasukdamas galvą į milžtuvę, kurią tėvas buvo užkėlęs ant stalo, baltą, kylančiom putom, lyg žiedais linkstantį krūmą.

Stalą išnešėm kieman ir pastatėm šalia daržinės. Daildės sėdos suolan, kurį pasidarė, du akmenis permetė lenta.

Tėvas, pakėlęs pirmą stiklinę, sveikino Jokūbą:

— Sveikas, meister!

— I sveikata.

Ir jie gėrė iki dugno, kad naujoji troba geriau pasisektų. Man reikėjo visą sodžiū apibėgti ir sukiesti vyrus, ir moteris, nes tėvas norėjo džiaugsmu su visais pasidalinti, su visais, kurie drauge gyveno ir daug padėjo tiek rąstus, tiek akmenis suvežant. (bus daugiau)

RAITELIS IŠ SENKAPIŲ

Koplytės miško glūdomoje

Garsios Žemaičių Kalvarijos parapijos ribose yra Stankaičių kaimas su malonių ponios J. D-nės mišku. Ten nuo neatmenamų laikų prie Alsėdžių-Gegrenų vieškelio buvo nedidelė koplytėlė su keleta ažuolinių kryžių. Senieji žmonės pasakojo, kad ten buvo kapinės. Kam jos priklausė, kas juose buvo laidojama, niekas nežinojo.

Tolėliau į vakarus dirvų plote stovi kita kur kas mažesnė koplytėlė. Manoma, kad čia kadaise buvęs dvaras ir stovėjusi didelė bažnyčia. Ši vieta vadinama Sorais. Ką šis vardas reiškia, taip pat niekas nežino.

Senieji žmonės pasakoja daug visokių padavimų, kurie įgaudindavo ne tik moteris, bet ir vyrus. Ir šie ne visada drįsdavo savo arklius pasukti tuo vieškelio. Geriau lenkdavo didelius vingius aplink, kad tik nereikėtų pamatyti senų kapinių. Pasakojama, kad dažnai praeiviai pasivaikindavo baltas raitelis, apsirengę kariškais drabužiais. Išlėkdavo jį iš kapinių tiesiai į kelią, ir praeiviai nustebedavo, kad jis be galvos. Taip pat dažnai iš kapinių išlėkdavo baltai apsidariusių vaikų pulkelis ir sulaukydavo praeivių, kad juos apkrėštų.

Kitą kartą viena moteris grybavo ir pasiklydo. Pavargu-

IZ. VALANČIUS,
Chicago, Ill.

si atsisėdo ant kelmo ir ties kryžiais po žeme išgirdo giedant „Šventas Dieve.“ Tai būvęs pats vidurdienis, sumos metas.

Kitas ūkininkas vėly rudens vakarą grįžo iš Alsėdžių malūno. Ties Sorais pasigirdo raitelio žingsniai. Jis pasižiūrėjo: ant balto arklio lėkė kareivis, apsirengęs senoviskais drabužiais ir prisikabinęs Vytauto laikų ginklus. Prilėkęs kapinaites, pasuko į jas ir dingo.

Sidabrinė tabokinė

Vienas ūkininkas rudens vakare skubėjo iš Alsėdžių ir ties Sorų kapinaitėmis pamatė gražiai apsirengusį vyrą. Nepažįstamas ėjo tiesiai iš senkapių ir kelių sulaikė, paprašydamas tabako. Ūkininkas ištraukė tabokinę ir padavė. Tada ir nepažįstamas pasijulė savojo tabako. Jiedu ir sutarė sumaišyti tabokinėmis. Nepažįstamo tabokinė žibėjo ir tviskėjo, papuosta brangiais akmenimis. Tabakas buvo taip pat galvos, girdaus skonio ir kvapo. Džiaugėsi ūkininkas, įsigijęs tokią tabokinę ir kitą „apmaiņę.“ Rytmetį jis norėjo pasižinti namiškiams ir geru tabaku juos pavaišinti, bet kišenėje terado tik dvokiančią arklio

kanopą. Mainų vietoje ties kapinaitėmis jis surado savo įmintas pėdas ir numestą tabokinę.

Mergaičių giesmės

Kitas medžiotojas pasakojo, kad šventą dieną medžiodamas pamatė pulką mergaičių, kurios ėjo ratu aplink koplytėlę. Visos jos buvo apsirengusios baltais rūbais ir su tūtu vainikėliais ant galvos. Ėjo jos giedamos kažkokias negirdėtas šventas giesmes. Tai buvo pats vidurdienis, sumos metas.

Pasikeitė laikai

Tokios kalbos ir pasakojimai ėjo anais laikais iš lūpų į lūpas. Bet laikui bėgant, žmonės pradėjo pamiršti, kad tenai vadenasi. Keleiviai dundėjo vieškelio ir jokie raiteliai iš senų kelių. Prie koplytėlės pradėjo lankytis žmonės. Jie ne tik grybavo, bet ir meldėsi ir gėlėm papuošdavo Marijos statulėlę, esančią koplytėlėje.

Miško savininkė ponija J. D-nė, matydama, kad apylinkės žmonės dažniau ir gausiau lanko koplytėlę, 1920 m., padedant apylinkės gyventojams, pastatė naują didelę ir gražią koplyčią, kurią didžiųjų Žemaičių Kalvarijos atlaidų metu vysk. P. Karevičius pašventino. Nuo tada koplytėlę dar dažniau lankė žmonės, ir kartas nuo karto ten vykdavo viešos pamaldos.

Svečių ir atostogų vieta

Išsikūrus Žemaičių Kalvarijoje marijonams, atostogų atvažiuodavo ne tik vienuolių studentų, bet ir šiaip pasauliečių. Jų tarpe buvo ir iš JAV jaunuolių, kurie buvo auge didmiesčiuose. Ir vasaros gražaus poilsio surasdavo šitame miškelyje.

Čia daug uogų, daug grybų ir pati savininkė ponija J. D-nė tokia vaišinga. Tad ir traukdavo atostogautojų pulkeliai į tuos miškelius, į kaimo gilumą, prie tos koplytėlės. Jie ten linksmai leisdavo laiką ir kartu koplyčioje surengdavo pamaldas. Tuo pačiu metu susirinkdavo ir apylinkės jaunimo iš Gegrenų ir kitų kaimų. Studentai ir svečiai susipažindavo arčiau su jais ir kartu pasikalbėdavo.

Žemaičių Kalvarijoje buvo marijonų išlaikoma pradžios mokykla, kurią vedė seserys kazimierietės. Tad ir šios kiekvieną pavasarį su visa mokykla atėdavo iškilauti į šiuos miškelius ir vienišią koplytėlę papuošdavo gėlėmis.

Balti vaiduokliški žirgai ir raiteliai paliko tik padavimuose o šioje vietoje jaunimas poilsio ir koplytėlėje meldėsi, prisimindamas senus laikus, krašto praeitį ir prašydamas jam Dievo palaimos.

New Yorko laivų krovikams sustreikavus, olandų-amerikiečių laivas „Veendam“ buvo nukreiptas į Baltimorės uostą. Keleiviai stebisi, kad pakliuvo ne ten, kur laukė jų giminės ir pažįstami.

ČIA MOTERYS LABAI REIKALINGOS

Sudbury—tai šiaurės Ontarijo sostinė, kasyklų miestas, kuris auga labai dideliu spar-tumu. Jis pasaulyje pagarsėjęs savo milžiniškomis nikelio kasyklomis, kurios, it diržas, juosia miestą kelių dešimčių mylių juosta (Nickel Belt). Čia gaunama 90% visos pasaulinės nikelio produkcijos. Iškasama taip pat daug vario, šiek tiek aukso ir po mažesnę kiekį kitų metalų.

Apylinkės kalnuotos, tačiau aukštų kalnų nėra. Daug kur stūkso plikos granito uolos, kai kur apaugusios, nors ir ne vešliais, beržais, eglemis, pušimis, drebulėmis, ir kitais šiaurės medžiais. Tarpukalnėse gausių ežerų. Dėl to tiek žiemą, tiek vasarą svečių netrūksta, ypač iš JAV. Vasarą atvažiuoja atsigaijinti vėsiu šiaurės oru, pažvejoti, o žiemą pamedžioti. Kalnų miškuose yra briedžių, lapių, o ežeruose laukinių ančių.

Sudbury — tai tikras tautų šiuipyns. Čia galima rasti visų Europos tautų, net Azijos rasų. Didesnės tautinės grupės turi savas bažnyčias, sales, klubus.

Pareklamuosite save ir paremsite spaudos darbą

Kaip jau ne kartą buvo minėta spaudoje, pranciškonų vienuolyno ir spaustuvės Brooklyn, N. Y., pašventinimo iškilmės įvyks gruodžio 9 d. Šiam įvykiui paminėti ruošiamas DIDŽIULIS LEIDINYS-PROGRAMA, kurioje visi lietuvai biznieri, spaudos rėmėjai ir pranciškonų prieteliai turės progą pareklamuoti savo įstaigas ir pasiūlyti sveikinimus.

Šia proga kviečiame visus lietuvių organizacijas, biznieri, privačius asmenis ir visus tuos, kurie sielojasi religine tautine lietuvių kultūra, prisidėti prie to plataus spaudos darbo, kurį pranciškonai pasi-mė ant savo pečių su viltimi,

Lietuvių kolonija maža: su priemiesčiais, dabartiniu metu, yra virš 400. Čia praisgyvenę važiuoja į Pietų Ontarijo ir perkasi tabako ar vaisių ūkius arba metasi į kitokių biznius. Uždarbiai ir socailinis draudimas yra geri. Lietuvių kolonija čia galėtų didesnę išaugti, bet iš viso mūsų žmonės nemėgsta kasyklų, o čia visas miestas laikosi tik iš kasyklų.

Be kasyklų galima gauti darbo ir prie statybos darbų, bet ne visi toji srityje nusimano. Šiek tiek nusimanantieji, nors ne specialistai, čia neblogai įsikūrę. Kasyklų čia yra visokių — geresnių ir blogesnių, bet bendrai paėmus, kasyklos neblogos. Atvažiuosieji iš Belgijos ar Anglijos yra labai patenkinti.

Paskutiniu laiku į INCO (International Nickel Company) darbininkų eiles labai sunku patekti net per užpakalines duris, nes privažiavo labai daug vokiečių. Apsukresnieji dar gauna darbo ir dabar, tačiau savaitę kitą reikia palaukti ir pasitenkinti laikinai 90 centų į valandą.

Lietuviai yra susiorganizavę į LT Bendrovę, turi sekmadieniais lietuviškas pamaldas ir veikia Tumo - Vaidganto šeštadieninė lietuvių mokykla, kuri dabartiniu metu turi 22 mokinius su dviem mokytojais. Lietuviškos spaudos pareina, palyginti, nemažai, ypač yra paplitę ir populiarūs „Tėviškės Žiburiai“. Iš dienraščių daugiausiai skaitomas „Draugas“. Pareina ir kitų laikraščių, bet žymiai mažesnis kiekis.

Nors r mūsų kolonijoje yra „nagelių“, tik savo klate užsidariusių tipų, kurie niekad nepasirodo nei lietuviškuose rengimuose, nei bažnyčioje, kad nereikėtų centą kitą išmesti, arba kad neatpažintų juos kas nors ir nepapasakotų jų juodų praieities darbų, tačiau, dėkui Dievui, dauguma yra garbingi susipratę lietuviai, atjaučia ir remia lietuviškus reikalus!

K. A. S.
Franciscan Fathers,
680 Bushwick Ave.
Brooklyn 21, N. Y.

Lietuviai pasaulyje

KANADA

• Šv. Kotrynos seserys, kurių centras buvo Lietuvoje, Krakėse, o pati kongregacija buvo įsteigta prieš kokius 300 metų, dabar yra kelios Kanadoje, Toronte. Jos čia atvyko iš Vokietijos. Laikiniai kuriasi prie lietuvių parapijos (1639 Bloor St., W., Toronto, Ont.), kur organizuoja vaikams darželį ir seneliams prieglaudos namus (Nursing and Rest Home). Namų viršininke yra sesuo M. Humiliata C.S.C.

• Rodney, Ontarijo apylinkės, lietuviai atsuntė Balfui suaukotus 68,80 dol. sušelpiti negalinčią kalbėti Renatą Jonaitę. Aukos surinko ir atsuntė J. Nargėlas ir K. Tyla. Didžiausią auką įteikė W. Schneider (10 dol.)

• St. Catharine, Ont., lietuviai išsirinko naują Kanados Lietuvių Bendruomenės valdybą, kurią sudaro: pirm. J. Navasaitis, vicepirm. Tėvas Petras Baniūnas OFM, iždin. J. Vyšniauskas, sekr. B. Ivanauskas ir narys A. Norvaiša. Susirinkimo metu parenti lietuvių gimnaziją Diepholze suaukota 28 dol. St. Catharine yra iš viso apie 100 lietuvių.

• Sudbury, Ont., darbininkų unija yra aiškiai komunistų įtakoje. Ji kviečiasi net iš Rusijos įvairius kalbėtojus ir tuo būdu klaidina darbininkus. Prieš unijos komunistinę veiklą pradėjo kovoti naujieji ateiviai. Prie jų prisideda ir lietuviai.

Vokietija

• Oldenburgio stovykloje buvo surengta senelių šventė, kurioje dalyvavo kelių tautų seneliai ir vokiečių atstovai. Buvo suvaidinta keletas trumpų tautinių komedijų ir pašokti tautiniai šokiai.

• Bremeno pereinamojo stovykloje lietuviai vis užtrunka, nes pirmiausia į laivus sodinami vokiečių emigrantai, už kurių prabūvimą stovykloje turi mokėti vokiečių vyriausybė. Kad nesudarytų nereikalingų išlaidų, tuoj ir išsiunčia vokiečius, o kitų tautų emigrantus palieka net keliom savaitėm.

Anglija

• Londone įvykusiame tarptautiniame šokių festivalyje dalyvavo ir lietuvių šokėjų grupė.

• Iš įvairių Anglijos miestų vis daugiau lietuvių išvažiuoja į Kanadą.

Kolumbija

• Madeline Lietuvių Apylinkės Savišalpos Kasos iniciatyva įvyko visų lietuvių susirinkimas. Nutarta, kad kiekvienas, čia atvykęs, automatiškai bus laikomas lietuvių bendruomenės nariu. Išrinkta nauja valdyba, į kurią įeina: inž. Kalėda, inž. Garša, Ald. Jankauskaitė, M. Venclauskas ir J. Bubelis.

• Madeline veikia apylinkės savišalpos kasa, kuri pajamas sudaro iš aukų ir nario mokesčio. Iki šiol ji parėmė ne vieną lietuvių, patekusį vargan. Paskutiniu laiku dėl vietinių nesusipratimų kasos veikimas buvo sušlubavęs. Dabar, persitvarkius bendruomenei, atrodo šelpimas ir toliau vyks tvarkingai.

Danija

Po karo Danijoje buvo susitelkęs nedidelis lietuvių būrelis. Pradžioje jis gana vargo, nes danų vyriausybė nerodė jokių prielankumo pabėgėliams. Vėliau buvo išsikvotos geresnės teisės. Dalis jų anksčiau išvažiuojo į Vokietiją, iš ten iškeliavo į kitus kraštus. Kiti galėjo iš tiesiai iš Danijos išvykti į Kanadą ir kitur. Šiuo metu iš Danijos išvažiuo M. Brakas ir Vokietiją, kur įsijungs į Vykdumąjį Tarybą prie Vliko. M. Brakas buvo Balso įgaliotinis Danijoje. Jo vieton paskirtas danas tekstilės fabrikantas H. Sebbelovas, Lietuvos gen. konsulo Danijai žentas.

“DIRVA” TELKIA PROTESTUS

(atkelta iš 3 psl.)

žiausio noro dar kartą Lietuvoje pergyventi vadistinį laikotarpį. Jai jau pakako diktatūros ne tik svetimos, bet ir savos. Jos pasiilgsta nebent tie, kurie jos globoje labai gerai buvo „susitvarkę“. Plačiai lietuvių visuomenei yra per daug įkyrė tie metodai, kurie buvo panaudojami „seimui“ rinkti, „konstitucijai“ skelbti, užgniauzti kitų srovių ne tik politinėms, bet ir kultūrinėms organizacijoms ir baigdavosi visokių vadų raštų per prievartą platinimu bei Kauno komendantų įsakymu nuo vasarinių paltų nulupinti antpečius, nes tai... esą kažkokiu būdu pavojinga krašto saugumui: tai esą kariškas dalykas ir civilijų rankose pavojingas kaip koks parakas.

Australija

• Wagga-Wagga miestelio katedroje iškilmingai paminėta Mindaugo krikšto 700 metų sukaktis. Pamaldas laikė kun. J. Kungys.

• Adelaidėje įsikūrusiai šeštadieninei mokyklai vadovauja ir ją globoja kun. P. Matulis. Mokyklą lanko 30-40 asmenų.

• Kilnojamoji paroda, kurią surengė naujieji ateiviai, ir toliau tebevyksta. Ji vežiojama po visų valstybių sostines. Lietuvių skyrių tvarko dail. Bistrickas. Paroda turi pasisekima.

• Pulgio Andriūšo knyga „Sudiev, kvietkeli“ jau atspausdinta ir pirmieji egzempliorai pasiekė Ameriką.

• Vincas Kazokas, studijavęs literatūrą Kauno ir Vilniaus universitetuose, gilinęs studijas Tuebingene, Vokietijoje, išleidžia pirmąjį eilėraščių rinkinį.

• Australijoje visom prekėm kyla kainos. Atlyginimai negali pasivyti kainų, svaro vertė krinta. Vyriausybė susirūpinusi išgelbėti kraštą iš ekonominių sunkumų. Kainų kilimas ir pinigų kritimas palietė ir mūsų paujakurius.

Statykite ir remkite
„Darbininką“!

LIETUVOS PRANCIŠKONŲ VIENUOLYNO IR SPAUSTUVĖS

680 Bushwick Ave.,

Brooklyn 21, N. Y.

PAŠVENTINIMO IŠKILMĖS

IVYKS

Gruodžio-Dec. 9 d., sekmadienį, 1951 m.

11 val. — iškilmingos Mišios Apreiškimo parapijos bažnyčioje,
259 N. 5th St., Brooklyn, N. Y.

3 val. p. p. — vienuolyno ir spaustuvės pašventinimo iškilmės
680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y.

5 val. p. p. — bankietas su programa Apreiškimo parapijos salėje,
North 5th & Havemeyer Sts., Brooklyn, N. Y.

MALONIAI KVIECIAMI VISI DALYVAUTI PAŠVENTINIMO IŠKILMĖSE IR BANKIETĖ.

Bilietus galima gauti Pranciškonų vienuolyne ir „Darbininke“, 680 Bushwick Ave., visose Brooklyn, New Yorko ir Maspetho lietuvių parapijų klebonijose ir pas platintojus.

Apie knygą, kurios nėra

Mūsų "užsienių politika"

VYTAUTAS ŽVIRZDYS

Žymus amerikiečių politinis komentatorius Walter Lippman yra parašęs knygą apie JAV užsienių politiką, kuri ir užvardinta: užsienių politika — respublikos skydas. Nėra čia reikalo įrodinėti, jog užsienių politikos tikslas yra garantuoti tautai jos išorinį saugumą ir kiek galima geresnę vietą tarptautinėje bendruomenėje, kad tuo būdu tauta turėtų sąlygas savo dvasinei, kultūrinei ir ekonominei gerovei kurti. Šiandieninė užsienių politika kaip niekad gal yra surišta su valstybės vidinėmis problemomis ir nuo jų sprendimo priklauso. Todėl persiai išvada, kad jei mums svarbu dabar užsienį mūsų tautinės kultūros ir tautinės gyvybės išlaikymas, mums turėtų lygiai būti svarbi veikla mūsų atkurtos tėvės gyvavimui tarptautinėje politinėje užtikrinti. Tai yra galimas padaryti, įsigyjant tautai draugų ir tautų tinkamai reprezentuojant, o taip pat nuteikiant Vakarų šalių viešąją opinią mūsų naudai.

Apie darbus ir gyvenimą

Tautos "ambasadoriavimas" jau iki koptumo visiems įgijęs žodis. Jis reikalingas. Jis reiškiasi asmeniniu kontaktu. Jis vykdomas žodžiu ir praktinė iliustracija. Tautos "pristatymas" svetimiesiems — būty tautos reprezentacija ir draugų įgijimas per raštą. Turime

Lietuvos pasiuntinybės Washingtono ir ALT Informacinio Centro periodinius biuletenius. Yra prof. Pakšto, buvusio anglų vicekonsulo Harrisono knygtės. Karo metu buvo išleista Amerikos pasiuntinio Lietuvoj Noremo "Timeless Lithuania". Bet tai, žinoma, negalėjo sukludinti Lietuvos neigiamo pavaizdavimo kai kuriuose pokario pusiau oficialiuose leidiniuose, kaip "Handbook to peace", tarp kita ko, S. Welles, — to paties buv. Valstybės Dep. pasekretoriaus, kuris paskelbė šauniai Baltijos valstybių okupacijos nepripažinimo deklaraciją 1940 m., — redaguotoj, kurioje Lietuva rodoma, kaip kraštas su 15% beraščių, su 87% gyvenančių kaime ir daugeliu kitų klaidingų informacijų. Lietuvos pasiuntinybės Washingtono reago, bet iš knygos žodžio nebeisim. Aukščiausi minėtos knygos apie Lietuvą nėra randamos visose didesniųjų universitetų bibliotekose. Gal tik išimtis Harrisonui. Knygų, iki šio išleistų apie Lietuvą nepakanka. Taip pat ir tu, kurias išleido VLIKas, kai tuo tarpu "diplomatinio šefai" sėdėjo Italijos pajūriuose. Nepakanka todėl, kad šios yra tik dalinės mūsų kai kuriom problemom nušviesti. Nepasieptas, jog latviai turi knygų, kurios sistematiškai pavaizduoja visą latvių valsty-

bės ir tautos gyvenimą, gerai dokumentuotų statistikomis, kurios šiame krašte daro didelį įspūdį. Estai turi — taip pat pasakutinių metų laidos — ir savų ir svetimačių parašytų gerai dokumentuotų leidinių apie savo krašto visą gyvenimą. Šios knygos yra ne tik prieinamos vidutiniam skaitytojui, bet kartu galimos naudoti universitetė ir mokyklose, kur bendrų žodžių nepakanka, kur reikia įrodyti mūsų teisę gyventi ne tik Atlanto Chartos tekstu — kuris beveik visų užmirštas — bet ir mūsų pajėgumą gyventi iš ekonominės, kultūrinės, politinės pusės pasiūlymus.

Dabartis yra laikas, kuriuo mums privaltu sustiprinti savo respublikos skydą, kad paskum vėl koks lenkiškas Skirmuntas — lenkų užsienį reik. min. po 1920 m. — mūsų krašto neizoliuotų nuo viso kultūringo pasaulio. Svarbu todėl turėti draugų — ne tik politikų ir šiaip visuomenininkų, bet ir akademikų. Akademikai šiais laikais daug lemia užsienių politiką, patiekdami informacijas kaip ekspertai.

Apie knygą, kurios nėra

Reikėtų būtiniausiai, kad turėtume bent vieną naujos laidos knygą, kuri išsamiai, dokumentuotai ir sistematiškai pa-

tiektų Lietuvos problemą ir jos valstybinį pajėgumą šio krašto visuomenė. Geriausia būtų, jei tokia knyga būtų parašyta kurio anglo ar amerikiečio. Jei tai neįmanoma, reiktų rasti lietuvių ar lietuvių grupę, kuri kolektyviu darbu pagamintų tokią sistematinę knygą, tinkančią ne tik populiariam, bet ir moksliniam naudojimui. Mes visada per visus laikraščius gyvenime, kiek mes turim įtakos ir draugų. Ir tik tada, kai paskaitai, ką svetimačiai apie mus rašė, atsiveria akys. Mes manėmės, kad bent šiame krašte mes esam geriausi žinomi už latvių ir estus, bet kai pavartai šaltinius, — susidari kitą vaizdą. Net peršasi mintis, kad tarp 1920 - 25 metų mūsų kultūrinė propaganda reikalinga buvo geresnė, negu jinai yra dabar.

Siūlomąjį darbą varyti yra kam. Mūsų įstaigos iki šiol dirbo gerai, tik ne visa apimtimi, kurios reikia. Reikia žinoti, kad amerikiečių akademikai ir akademikai jaunimas naudojami šaltiniais, kurie randami jų bibliotekose ir kurie nekaltai bendrybėmis. Apie mūsų kraštą vargu ar jie gali susidaryti kad ir tokią pat nuomonę, kaip apie Latviją ar Estiją, kadangi nėra atitinkamos literatūros. O verta, labai ir visų pirma verta, akademinius žmones įgyti draugais Lietuvai. Juoba jų daugiau, juo mūsų krašto saugumas ir ateities gerovė bus labiau užtikrinta.

MOKYTOJŲ KONFERENCIJA NEW YORKE

Besirengiant į Rytinių JAV liet. mokytojų konferenciją

Svarbu, kad jau iš atskirų vietovių vyksta į šią konferenciją būtų susiorganizavę ir parengę žinias iš anksto.

Pageidaujama, kad dalyviai būtų įtraukti į dalyvių registracijos lapą, kuriame būtų nurodyta: a) vietovės pavadinimas, b) atstovaujamo mokytojų skaičius, c) atstovų sąrašas, d) atstovų teisėmis dalyvaujančių sąrašas (pav., liuanistinių mokyklų vedėjai, dėsytoriai, kapelionai, vadovėlių autoriai, leidėjai ir kiti, kurie išvardinti Organizacinės Komisijos instrukcijoje), e) žinios apie vietinę liet. mokytojų organizaciją: 1. jos pilnas pavadinimas; 2. adresas; f) pageidavimai bei pasiūlymai. Tokių dalyvių registracijos lapą pasirašo delegacijos vadovas. Be to, įtraukiant į sąrašą atstovų, atstovų teisėmis dalyvaujančių, būtina nurodyti kiekvieno adresą.

Taip pasirengę iš atskirų vietovių, žymiai palengvins mandatu komisijai registraciją. Mandatų komisija galės negalvodama išduoti kiekvienam mandato kortelę.

Pranešimų patiekimas

Numatyta, kad suvažiavę liuanistinių mokyklų vedėjai, liuanistinių klasių (parapijinė-

se ar valstybinės mokyklose) auklėtojai, kapelionai, kursų vadovai bei organizatoriai ir išlaikytojai, taipgi liuanistinės ugdymo besirūpinantieji atitinkamų organizacijų švietimo bei kultūros vadovai (pav., ir leidėjai, vadovėlių autoriai, liet. parap. ar vienuolynų viršininkai) galėtų padaryti išsamius pranešimus.

Pageidaujama, kad toki pranešimai būtų iš anksto parengti raštu, kad pranešėjas žodžiu informavęs konferencijoje tai, kas charakteringiausia, pilną pranešimą čia pat atidėtų suvažiavimo prezidentui. Tuo būdu ta pačia proga bus surinkta medžiaga, kuri bus labai naudinga sudaryti vadovaujančioms organams.

Konferencijos adresas

Konferencija vyks: Angelių Karalienės parapijos salėje 213 So. 4th St., Brooklyn 11, N. Y. Tel. St. 2-2086. (Čia pat bus ir bendri užkandžiai).

Nakvynės reikalai

Rašyti iš anksto Organizacinės Komisijos adresu: B. Kuly, 383 So. 3rd St., Brooklyn 11, N. Y. Arba skambinti: tel. UL 5-2437.

Konferencijos pradžia

Lapkričio 18 d., sekmadienį, 8 val. šv. Mišios Angelių Karalienės šv. Mišiose konferencijos dalyviams.

8 val. 30 min. konferencijos dalyvių registracija.

9 val. konferencijos atidarymas.

Bendras pakvietimas

Konferencijos rengėjai kviečia mūsų vadovaujančių kviečių ir veikandžių liet. organizacijų narius ir viršininkus, taipgi atskirus kultūros, švietimo ir spaudos darbininkus. Visų adresų rengėjai neturi ir apgalvestauja, kad atskirų pakvietimų pasiūsti neįmanoma. Tačiau tikimasi, kad bendras pakvietimas per spaudą ras malonų atgarsį liuanistinės rūpesčių besisielojančių širdyse!

Jau užsiregistro

Organizacinės Komisijos būstinėje sužinojau, kad jau yra užsiregistravusių suvažiavimo dalyvių, kurie padarys trumpuolius pranešimus atskirais klausimais; jie prisituntę ir pranešimų tekstą.

Svečiams ir konferencijos dalyviams

Konferencijos darbams atlikti yra maža laiko, o klausimų ir problemų gana daug. Todėl svečiai ir dalyviai prašomi į tai atsižvelgti: sveikinimai ir pranešimai pageidaujami neilgiau 3-5 min. Tai svarbu numatyti jau iš anksto.

Tuo tarpu kviestiems dviems pusantimui skirta po 15-20 min.

Šiaip ar taip žymia laiko dalį apims visų pranešimai, diskusijos, nutarimai, rezolucijos ir kiti einamieji reikalai. O 2 val. jau visi būsimie toje dižijoje JAV liet. Bendruomenės veikimo atidarymas nemunaitis.

B. K. Nemanaitis

Paremkime tuos biznierių ir profesionalus, kurie skelbia "Darbininke!"

33 metai Lietuvos Skautai

1918 m. lapkričio 1 d. Vilniuje vyresn. sktn. Petras Jurgėla suorganizavo pirmąjį Lietuvos skautų vienetą. Iš jo Nepriklausomybės laikais išaugo 22,000 aktyvių skautų. Lietuvos skautai išbėgė iš Tėvynės ir yra plačiai pasklidę po pasaulį. Kiekviena minėdama savo tarpe šią sukaktį, jie yra dėkingi savo pirmūnui vyr. sktn. P. Jurgėlai už prieš 33 m. užkurtą skautybę lietuvių, kurios žiburius jie dabar tebešė suvetur su viltimi į šviesią Lietuvos ateitį.

P. Jurgėla gyvena JAV-bėse ir prieš mėnesį atšventė 50 m. sukaktį. Jis ir dabar yra aktyvus skautas ir Liet. Sk. S-gos Tarybos narys.

Korespondencinė skautų vadų sueiga

Spalio 22 d. pradėta korespondencinė Lietuvos Skautų Brolijos vadų sueiga. Jos tikslas: apžvelgti Brolijos ir jos vienetų veikimą, išryškinti ateities gaires ir išrinkti Brolijos organus naujam kadencijos laikotarpiui. Paskutinę LSB vadų sueigą buvo 1949 m. Scheinfelde (Vokietijoje). Dabar negalinti suaukti atstovų vienon vieton, tariamasi korespondencijos būdu. Tam sudarytas prezidiumas, kurio pirmininku yra rašytojas sktn. Faustas Kirša (928 E. Broadway, Boston 27, Mass.), sekr. — pasktn. inž. J. Gimbutas, nariai — psktn. K. Kasperavičius ir vyr. sktn. A. Treinys. Numatyti posėdžiai korespondenciniai poštėmis: per 1-jį, 3-jį ir 5-jį raštą siunčiami sueigos atstovams, o per 2-jį ir 4-jį — atstovai atsako sueigos prezidentui.

Naudingi pašnekėsiai skautėms

Bostono liuanistinių skautų "Baltijos" vietininkijos vadai sudarė šiam žiemos sezonui planą paskaitoms - pašnekėsiams vyresniosioms skautėms lavinti. Vyresnių skautų sueigos su pašnekėsiais kas antro penktadienio vakarą. Pirmoji buvo Karosio bute, lapkričio 2 d. Skautės susikaupusios pamirėjo liuanistines Vėlines. Pirmasis pasktn. A. Juškenienės pašnekės apie moters higieną buvo atydziai išklausytos ir sulaukė rimtų diskusijų. Kitus pašnekėjus praves vyr. sktn. L. Cepienė, sktn. V. Barminienė, pasktn. E. Gimbutienė ir kitos prityrusios skautų vadovės arba pakviestos prelengetės iš skautų bičiulių.

"Lapinių" gerasis darbelis

Bostono liuanistinių skautų vietininkijos "Lapinių" būrelis ryžtasi šventoms "Aušros" tunto skautams Diepholze pasiūsti dovanėles. Talkon "Lapinių" kviečia visus geros valios liuanistus. "Lapiniai" yra išsiuntinėję savo bičiuliam vietininkui patvirtintus aukų lapus ir prašo paremti jų gerąjį skautišką darbą. Aukos galima ir betarpei siųsti adrs.: Alg. Banevičius, 236 Bolton St., Boston 27, Mass.

Panašias talkas daro Clevelando vietininkijos vytautėnai ir Detroito "Baltijos" vietininkija.

G. J.

Ar gyvens žmogus Šiaurės ašigalyje?

Keičiasi mūsų žemės veidas

Šiaurė! Taip ir nupurto šaltis! Ledai ir sniegas! Pūgos ir amžina naktis! Ką gali ten keliauti, kad nėra kur pasistatyti trobelės, kad nesi saugus, ar rytmetėje nebūsi sušales į ledą!

Sniegas ir pūgos buvo užvertę sniesus kelius į šiaurę, ledai užtvėnkę visus vandenius. Ir ilgas šimtmečius geriausi topografai, kurie atmintinai žinojo kiekvieną žemės kalną, Šiaurės ašigalio vietoje piešė tik baltą plotą. Tai mirties karalystė, kur kristaliniai ledai rūmai miega amžinoje naktyje. Žmonės kūrė legendas, kad ten gyvena milžinai, kurie šaltelės tik džiaugsmas. Vieni vaikšto naktį, ir jų akys šviečia šiaurės pašvaiste. Jie saugą didžiąją žemės ašį. Mokslininkai jau buvo įrodė, kad žemė sukašė, o jei sukašė, tai turi būti ir ašis. Ir ją vaizdavosi kaip tikrą ratą ašį, kurią milžinai nuolat prižiūri ir patepa.

Bet milžinai sugulė į kapus, žmogus jais nebetikėjo ir pradėjo dairytis į tas sritis, kurios dar buvo neįstirtos.

Technikos pažanga

19 a. gale pirmieji tyrinėtojai leidos į šiaurę. Vieni jų sušalo, dingo pūgoje, kiti šiaip taip sugrįžo, kartais suradę net savo pirmatinių kapus sniege. Jie parnešė ir pirmąsias žinias apie ledą sritis. Tik niekas dar tada negalvojo, kad ten gali būti kuriamos naujos kolonijos, statomi miestai.

Dabar žmogus įsiveržė į tas paslaptingas ledo jais, paskendusias naktį, ir baltas plotas žemėlapiuose sumirgėjo naujom linijom.

Motorinės rogės, laivai ir lėktuvai kas metai veža kokį tuziną mokslininkų, kurie tyrinėja ledų ir sniego sritis.

Visuose kariuomenės štabuose kabo dideli šiaurės ašigalio žemėlapiai, prie kurių sustoja akiniuoti generolai ir žvalgosi, braižo, skaičiuoja. Ir suka jiems galvas ta naktis ir tie ledai. Kaip per juos persiristi? Juk tai trumpiausias kelias į Stailno žemės. Jau statomi ir laivai, kurie nardys kaip bangi-

niai ir gabens atomėlių į Rusijos šiaurinius uostus.

Niekas taip gyvai nesusidomėjo šiaurės ašigaliu, kaip Amerika. Ji net dšierių skryniais praverė, kad susidarytų sąlygos praskleisti nežinomus plotus. Net keliuose šiaurės ašigalio vietoje piešė tik baltą plotą.

Tai mirties karalystė, kur kristaliniai ledai rūmai miega amžinoje naktyje. Žmonės kūrė legendas, kad ten gyvena milžinai, kurie šaltelės tik džiaugsmas. Vieni vaikšto naktį, ir jų akys šviečia šiaurės pašvaiste. Jie saugą didžiąją žemės ašį. Mokslininkai jau buvo įrodė, kad žemė sukašė, o jei sukašė, tai turi būti ir ašis. Ir ją vaizdavosi kaip tikrą ratą ašį, kurią milžinai nuolat prižiūri ir patepa.

Greitais laikais, kad keliauti per tuos ledus ir sniego plotus bus visai paprasta dalykas, daug paprastesnis negu perjoti kupranugariais Saharos dykumą.

Zmogų veržtis į šiaurę skatina politika, strategija ir naujos erdvės ieškojimas. Ir pati žemė padeda ten žmogui įsikverbti, nes pastebėti dideli klimato pasikeitimai.

Ar ištirps amžinas sniegas?

Nuo 19 a. galo mūsų žemė vis labiau šyla, tartum būtų įskriejęs į šiltas oro sroves. Mokslininkai jau įrodė, kad Špicbergenas, Grenlandas, Šiaurės Sibiras ir šiaurinė Kanada atšilo. Gal tai yra laikinis reiškinys, kuris kartas nuo karto pasikartoja. O gal ateina naujas žemės periodas, koks buvo proistoriniais laikais, ir gal visai nutirps amžinas sniegas.

Žmogus užkariavo žemę pamazū. Iš šiltų sričių jis kopė į šiaurę. Tai daryti vertė ir nuolatini žmonių augimas.

20 amžiuje gyvenamasis žemės plotas labai sutirštėjo. Žmonės pasidarė beveik ankšta. Politikai ir mokslininkai varto žemėlapius ir tyrinėja, kur reiks žmogų įkurdinti. Galvojama, kaip Saharos dykumą paversti žaliuojančiu sodu. O jei šiaurės atšigalio ledai nuolat mažėja, kaip dabar kad mažėja, tai dar mūsų amžiaus žmonės surengs "koncentruotą puolimą" ir jį apgyvens. Technika žada daug visokių patogumų ir priemonių įveikti šalčio ir sniego likučius. Iš po ledo iškils nauji plotai, apdengti mamuto kaulais, dideliais briliantais, deimantais. Žemėje bus didžiausi klodai anglies. Ir go-džios žmogaus rankos griebus juos, eksplotuos ir statys miestus. Bet ar bus jis laimingesnis už tuos šiaurės gyventojus, esklus ir lapius, kurie

Ruduo Lietuvoje

Žmonių augimas žemėje

Per paskutinius 300 metų žmonija nepaprastai padidėjo. Vien per paskutinius 50 metų priaugo 826 milijonai. UNESKO sudarė šitokią žmonijos augimo lentelę. Skaičiai reiškia milijonus.

1650 metais — Afrika 100, Amerika 13, Azija 330, Europa 100, Okeanija 2. Viso 545.

1750 m. — Afrika 95, Amerika 12, Azija 479, Europa 140, Okeanija 2. Viso 728.

1800 m. — Afrika 90, Amerika 25, Azija 602, Europa 187, Okeanija 2. Viso 906.

1850 m. — Afrika 95, Amerika 59, Azija 749, Europa 266, Okeanija 2. Viso 1171.

1900 m. — Afrika 141, Amerika 151, Azija 839, Europa 415, Okeanija 6. Viso 1552.

1949 m. — Afrika 198, Amerika 321, Azija 1254, Europa 593, Okeanija 12. Viso 2378 milijonai.

Kiekviena dieną žemėje padaugėja 60,000 žmonių.

Pasaulinė gydytojų organizacija

Paskutiniam tarptautiniam gydytojų kongresui Stockholmė išrinktas pasaulinės gydytojų draugijos pirmininkas amerikietis dr. Elmer L. Henderson nori į draugiją suburti apie 500,000 gydytojų iš 60 valstybių. Šiuo metu gydytojų draugija nori praveisti vėžio ligos statistiką pagal tautas, kontinentus ir rasę.

A. D.

ŽVĖRYS NUJAUČIA GAMTOS NELAIMES

Daug esame girdę apie naminius gyvulius, kurie nujaučia artėjančią nelaimę. Taip pat yra įrodyta, kad ir laukiniai žvėrys nujaučia dideles žemės katastrofas.

Tukididas 481 m. pr. Kr. pasakoja, kad prieš vieną žemės drebėjimą iš tos srities pasitraukė visi vandens paukščiai ir miškų žvėreliai. Prieš kitą Makedonijoje buvusį žemės drebėjimą pirmieji briedžiai iškeliavo į tolimas girias.

Ypatingai jautrūs yra briedžiai ir stirnos. Jos nujaučia net nepalankaus oro pasikeitimą ir keliauja tolyn. Pastebėta, jei į tą vietą, iš kurios išsikraustė, atveža kitus ir apgyvendina, tai ir tie tuoj pat pasišalina.

W. Humboltas pasakoja, kad krokodilai plaukia iš tos vandenų, kuriuos auklės vėtrios ar miškų gaisrai. Ir plėšrūs žvėrys tuo metu yra labai taikūs, nieko nepuldinėja.

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ

CLEVELAND, OHIO

• **"Darbininko"** kalėdinis numeris bus dvigubai didesnis. Jam medžiaga jau ruošama dabar. Malonius bendradarbius prašome tam numeriui skirtą medžiagą siųsti redakcijai galimai greičiau.

• **Krikšč. Doktrinos Brol.** kongrese dalyvavo nemaža lietuvių. Kongresas prasidėjo lapkričio 11 d. 2 val. p.p. Chicago stadione. Baigiamąjį kongreso kalbą pasakė J. E. vysk. F. J. Sheen.

• **V. Kvetkus, jr., V. Kvetkaus, LRK** Susivienijimo Amerikoj Vykdomosios Tarybos sekretoriaus sūnus yra Pensilvanijos universiteto orkestro narys. Šis orkestras važinėja po Ameriką kartu su to paties universiteto futbolo rinkine, kuri pereita sekmadienį žaidė Madisone, Wisc., su Wisconsin univ. rinkine.

• **"Draugo"** konkurso romanui tekstą įteikti laikas baigiasi lapkričio 15 d. Premijotasis romanas bus pradėtas "Drauge" spausdinti tuoj po Naujų Metų.

Prof. dr. A. Damušis ir kiti žymūs asmenys iš Clevelando, Detroito ir kitų vietų dalyvavo lapkričio 11 d. ateitininkų šventėje Chicagoje.

• **A. Ramūnas - Paplauskas,** Ottawos universiteto profesorius, gruodžio 2 d. Chicagoje skaitys paskaitą Karal'aus Mindaugo ir Lietuvos krikšto 700 metų jubiliejaus minėjimo akademijoje.

• **Ieva Lukas,** žinoma filialistė, Hawthorne, trijų klubų parodoje, lapkričio 8-9 d.d. buvo išstaciūsi Lietuvos pašto ženklų rinkinį.

Mindaugo krikšto 700 metų sukaktį rengiamasi paminėti platesniu mastu. Inicijatyvos ėmėsi ateitininkai, bet minėjimo komitetas sudarytas iš įvairių kultūrinių organizacijų atstovų — Kultūros Fondo, Tremtinių Draugijos, skautų ir kt. Iškilmingos pamaldos bus atlaikytos katedroje. Giedos Čiurlionio ansamblis, pamokslas pasakys kviečiamas vysk. V. Brizgys. Po to įvyks akademija ir kt.

Arkiųskupą E. Hobaną per jo inauguracijos iškilmes pasveikino ir ateitininkų delegacija — prof. J. Gravrogas bei Žitkuvienė ir įteikė dalininko Buračo darbo lietuvišką kryptį bei knygą, vaizduojančią lietuvių liaudies meną. Arkiųskupas domėjosi dovanomis ir pasikalbėjo su pačia delegacija.

Lietuviai studentai lapkričio 4 d. studentų Telyčeno ir Sabaliausko iniciatyva susirgozavo į Lietuvius Studentų Sąjungos JAV Clevelando skyrių.

Į susirinkimą čiurlioniečių patalpose atvyko 24 studentai, iš viso Clevelande esama apie 30. Į skyriaus valdybą išrinkti Telyčėnas, Sabaliauskas, Vedegytė, į kontrolės komisiją Leonas, Elmontas, Muliolis. Tarp studijuojančių yra gimnazijas baigusieji ne tik tremtyje ir Amerikoje, bet ir Lietuvoje, taigi ir amžiaus atžvilgiu studentai pasirodė gana margi. Daudžiausia studijuojančių yra būna.

• **A. Klimas,** Pensilvanijos universitete ruošiasi doktoratui. Paskutinėmis dienomis sudarė naują sutartį tame universitete lektoriatui.

• **"Ragučio" Šaltinėlis** — Vyt. Alanto komedijos premjera lapkričio 11 d. pastatė Detroito ALB Radio klubo meno kolektyvas "Alka". Režisavo J. Pusdešris. Dekoracijas piešė Vyt. Ogilvis.

giausia studijuojančių yra būna.

Būdinga, kad susirinkime kalbėjęs Dirvos redaktorius V. Rastenis kėlė mintį, jog ideologinis pagrindas studentams organizuoti dabar atkrintas — organizavimosi bazė turėtų būti lietuviškumas. Taigi ta pati s'renos dainelė. Negi vis neįžiūrima ideologinių organizacijų tautinio darbo?

Šv. Jurgio bažnyčioj lapkričio 4 d. per lietuvišką sumą giedojimo solistė J. Kristolaitytė Tikintieji patenkinti, kad vargonininkas muz. Pr. Ambrazas rūpinasi ne tik giedojimo patobulinimu, bet ir pajavainimu — jis nuolat pakviečia ir solistų. Tuo būdu bažnyčioj sudaroma pakilesnė nuotaika.

Muz. Alf. Mikuskis, Čiurlionio ansamblio vadovas, šv. Jurgio parapijos bažnyčioje per 40 val. atlaides grojo violončele.

Ateities klubas lapkričio 4 d. susirinkime svarstė Ateitininkų Federacijos vyriausiųjų organų rinkimų reikalą ir išrinko savo kandidatus federacijos vadui, Vyr. Tarybos pirmininkui ir nariams, kontrolės komisijos pirmininkui ir Garbės Teismui. Taip pat buvo aptarti Mindaugo krikšto minėjimo, vakaro rengimo ir kiti eiliniai klausimai. Pritaikius valdybos sumanymą kviesiti su koncertu Dainavos ansamblių iš Chicago. Susirinkimui pirmininkavo J. Žilionis, sekretoriaus D. Muliolis.

Lietuvių Moterų Sąjunga iš savo kortavimo vakaro, rengto spalio 27 d., pelno 60 dol. paskyrė šv. Jurgio parapijos naudai.

Ateities Šalpos Fondai pinigų galima įmokėti Spaudos Kioske po lietuviškos sumos — čia maloniai sutiko patarinti kausi kiosko vedėjas V. Rocevičius. Ateitininkai prašomi atlikti savo pareigą, iš kitų primamos aukos. Fondo lėšomis šelpiami mokslus einą ateitininkai.

BALFo 55 skyrius lapkričio 18 d. lietuvių salėje rengia koncertą. Programoj dalyvauja N. Aukštuoliūnė, V. Bakūnas, V. Jurgelis, akompanuoja R. Brazaitienė. Konferuos V. Bakūnas. Po programos šokiai. Bilietai po 1.00 ir 75c. Pradžioje 6:00 val. Veiks gausus bufetas. Pelnas skiriamas Vokietijoje likusiems tremtiniams šelpiti. Tai daugiausia seneliai ir ligoniai, tad tenelieka nei vieno, kuris į šį koncertą neatsilankytų. Atsilankymas — ne tik malonumas, bet ir pareiga. A. B.

Waterbury, Conn.

Naujas burmistras

Waterburio miesto burmistras — majoru išrinko R. Snyderį, kuris gavo 1400 balsų daugiau už abu savo oponentus kartu. R. Snyderis yra vedęs lietuvaitė ir yra didelis lietuvių prieštis. Viso balsavo apie 40,000 balsuotojų.

Atleidžia iš darbo

Waterburio vario apdirbimo fabrike Shase sumažėjo darbai ir atleidžia didelę dalį darbininkų. Darbo sumažėjimą fabrike kai kas aiškina tuo, kad fabrikas yra prasikaltęs nelegaliai tiekdamas per Austriją Sov. Sąjungai savo gaminių ir dabar jam taikomos sankcijos, neleidžiant žaliavų.

Nemaža waterburiečių ruošiasi vykti į ALB organizacijos atidarymo iškilmes New Yorke, lapkričio 18 d.

Waterburio lietuviai jau yra sumokėję apie 1000 dolerių tautinio solidarumo įnašą Lietuvos laisvinimo reikalams. Jei 100 lietuviškų vietovių taip padarytų, tai finansų klausimas laisvinimo reikalams būtų išspręstas.

PITTSBURGH, PA.

Rinkimų problema VEF klube

Praeitą pirmadienį Vidurio Europos Federalinis Klubas savo susirinkime išklausė įdomaus pranešimo apie proporcingą rinkimų sistemą. Pranešimą padarė klubo narys, buvęs čekoslovakų parlamentaras, Dr. Macek, šiuo metu profesoriaujantis Pitt universitete. Prelegentas pranešimo pagrindą paėmė buvusios laisvos Čekoslovakijos proporcingus rinkimus ir nušvietė jų gerąsias ir blogąsias puses. Po pranešimo įvyko diskusijos. Tenka pažymėti, jog šiame susirinkime jau dalyvavo ir bulgarų atstovas. Kitame susirinkime, kuris įvyks už dviejų savaitių, bus padarytas pranešimas apie Slovakiją ir jos problemas.

Organizuojamas stiprus choras

Muz. Z. Nomeika, naujasis šv. Kazimiero parapijos vargonininkas, sekmadienį, lapkr. 4 d., susipažinęs su kai kuriais pittingburgiečiais dainos mylėtojais, pasiryžė suorganizuoti stiprų chorą, į kurį kviečiami visi galintieji dainuoti. Pirmoji repeticija įvyko lapkričio 11 d. po 10 val. šv. mišių šv. Kazimiero mokyklos salėje.

Didysis BALFo bankietas

Didysis BALFo Pittsburgho skyriaus bankietas įvyks gruodžio 1 d. 6 v. vak. šv. Kazimiero mokyklos svetainėje South Side. Bankietas dalyvaus ir kalbą pasakys J. E. vysk. V. Brizgys. Po bankieto bus linksmoji dalis ir šokiai. Bankieto valgius gamins Pittsburgho pamėgtosios Žasienės vadovaujamos šeimininkės. Biļeto kainą 2 dol. 50c. Jų įsigyti iš anksto galima pas BALFo valdybos ir skyriaus narius.

BALFo skyriaus susirinkimas

BALFo valdyba praneša, jog BALFo skyriaus susirinkimas įvyks lapkričio 15 d. 8 val. vak. Lietuvių Piliečių svetainėje South Side. Nariai prašomi būtinai dalyvauti. Maloniai kviečiami ir nenariai.

Rūbų rinkliava

Pittsburgho BALFo vedama rūbų rinkliava gražiai eina pirmyn. Surinkimo punktuose jau yra nemažos krūvos gražių rūbų, kurios tuojau bus sutvarkytos ir pasiųstos BALFo centrai į New Yorką. Pittsburghiečiai prašomi dar sparčiau aukoti rūbus savo broliams tremtyje, nes laiko jau mažai — rinkliava baigiasi lapkričio 15 d.

Mindaugo krikšto sukaktis per radiją

Netolimoj ateity Lietuvos Katalikų radijo programa žada iškilmingai paminėti 700 metų Mindaugo krikšto sukaktį per radiją. Tai pragai ruošiamą specialią programą.

Tėvas J. Vaškys spaudos reikalais

Praeitą sekmadienį per Lietuvos Katalikų radijo pusvalandį kalbėjo Tėvas Justinas Vaškys, OFM, Lietuvos Pranciškonų Amerikoje provincijos. Savo kalboje provincijolas iškėlė lietuviškosios spaudos centro reikalingumą ir būtinumą ir kvietė visus pittingburgiečius toki centrą. Lietuvos Pranciškonų New Yorke įsteigtą, kuo daugiau visokiais būdais remti

ir palaikyti. Iš savo pusės galia tik pridurti, jog pittingburgiečiai geriausiai padarytų, jei kuo daugiau skaitytų "Darbininką", kuris daugelio pittingburgiečių labai mėgiamas. Jį užsisakyti galima pas jo atstovą šiuo adresu: 1261 Grove Rd., Pittsburgh 34. Pa. arba Lithuanian Catholic Hour, Radio Station WLCA, Brodbeck, Pa.

40 val. atlaidai šv. Kazimiero bažnyčioje

Šv. Kazimiero lietuvių parapijos South Side klebonas kun. Magnus Kazėnas praneša, jog 40 val. atlaidai šv. Kazimiero parapijoje prasidės lapkričio 27 d. ir tęsis tris dienas. Kiekvieną dieną po 9 val. šv. mišių ir 7,15 val. vakarais pamokslus sakys J. E. vysk. V. Brizgys iš Chicago. Visi parapijiečiai bei lietuviai katalikai kviečiami atlaiduose gausiai dalyvauti.

Metinė kalakutų vakarienė

Šv. Vincento lietuvių parapijos metinės kalakutų vakarienė šiemet įvyks lapkričio 18 d. (sekmadienį) šv. Vincento mokyklos salėje, Tabor St. Pradžioje 3 val. p.p. Visi parapijiečiai ir šiaip kalakutienos linkmybių mėgėjai kviečiami dalyvauti.

Kun. J. Girdis į Čikagą

Šv. Kazimiero parapijos vikaras kun. J. Girdis šios savaitės pradžioje išvyko į Čikagą, kur dalyvaus svarbioje Amerikos katalikų konferencijoje.

J. Virpša

Bridgeville, Pa.

Sukaktis. Šiomis dienomis sukanka jau dveji metai kaip Lietuvos Tėvai Pranciškonai darbuojasi mūsų parapijoje, Bridgevilleje. Jų darbai ir pastangomis per tuos dvejus metus tikrai reikia stebėtis. Per tą trumpą laiką jie spėjo išmokėti \$5400.00 parapijos skolos, uždengė bažnyčią nauju stogu, įrengė apšildymą bažnyčioje ir klebonijoje, įtaisė naujus baldus ir atliko daug kitų mažesnių remontų. Jie nepamiršo mūsų ir dvasinėje srityje. Sakramentų praktika, kuri buvo labai apleista, žymiai atgijo. Didesnė šventė beveik visa parapija eina prie sakramentų. Jau antri metai kaip mūsų parapijoje yra įvesta švento Antano 13 antradienių novena, kurią gausiai lanko ne tik mūsų parapijiečiai, bet ir gretimų parapijų žmonės.

Parapijos vakarienė. Šiai sukačiai paminėti, ir tarsi atsidėkoti Tėvams Pranciškonams už jų darbą ir pastangas, lapkričio 17 d., 6 val. vak. parapijos salėje ruošiamą iškilmingą vakarienę. Vakarienės bilietas \$1.50 suaugusiems ir 75 centai vaikams. Vakarienėje bus žymių svečių ir gerų kalbėtojų. Laukiame daug svečių iš kaimyninių parapijų.

Mūsų mirusieji. Šių metų spalio 31 dieną savo namuose mirė Mrs. Ona Matulevičienė. Velionė matyt mirė nakčia nuo staigaus širdies smūgio. Ona Matulevičienė buvo iškilmingai palaidota lapkričio 3 d. Bridgeville parapijos kapinėse. Didžiam nuliūdime paliko sūnus ir keturios dukros, kurių dvi Ona ir Neli yra mūsų parapijiečiai.

Parapijiečiai

KVIECIAME UŽSISAKYTI plačiausiai Amerikoje skaitomą laikraštį "DARBININKĄ"

Išėina du kartus savaitėje "DARBININKAS" buria aplink save daug bendradarbių ir yra geriausiai informuotas lietuvių laikraštis.

Metams kaina \$5.00
Brooklyne 5.50
Pusmėčiui \$3.00
Užsienyje \$5.50

Susipažinimui siunčiam nemokamai. Užsisakyti galima sekančiu adresu:

"DARBININKAS"

630 Bushwick Avenue
Brooklyn 21, N. Y.
Glenmore 5-7068

366 W. Broadway
So. Boston 27, Mass.
SO 8-2680

Du senukai arabai džiaugiasi gavę po CARE siuntinį. Nepamirškime prieš Kalėdas pasiųsti į Vokietiją vargstantiems lietuviams kurių nors dovanų. Tai galite atlikti per BALFą.

LINDEN, N.J.

Laisvės mobilizacijos kvotų viršijo

Lindeno ALTo skyrius spalio 27 d. surašė vakariene su kalbomis, dainomis ir šokiais. Prel. J. Balkūnas ugninga ir įtikinanti kalba supažindino su ALT'o žygiais ir kova už Lietuvos laisvę. Neseniai iš tremties atvykusi B. ir R. Stankų šeima tuoj pat kovai už Lietuvos laisvę paakojo savo pirmąjį 50 dolerių Amerikos paskolos boną. Pavyzdžio paveiktas biznesierius J. Kralikauskas pasakė kalbą ir paaukojo visus su savi turėtus pinigus 22 dolerius. Tą patį kvietė padaryti ir visiems kitiems vakarienės dalyviams. Radio direktorius Jokūbas Stukas po turiningos kalbos pridėjo dešimtinę. Be to, jis keletą kartų vakariene per radiją garsino nemokamai. Po dešimt dolerių dar aukoją J. Batrusevičius ir F. Zaranka. Miesto valdžios atstovas Joseph

Monico sveikino ALTą ir Lindeno skyrių ir džiaugėsi jų kilniu darbu. Už vis labiausiai visiems patiko solistų: Barbaros Darlys, M. Kižytės ir M. Razgaičio dainos. Barbara Darlys ir Marijonos Kižytės dainos dalyviams net ašaras išspaudė. Apie Razgaičį reikia pasakyti, kad jis turi gražų balsą ir neblogai valdo. Jo laukia graži ateitis. Garbė ir padėka solistams ir pianistui Taduį Sidlauskui, jie padarė didelę auką kenčiančiai tėvynei Lietuvai, nes programą išpildė nemokamai.

Svečių tarpe malonų buvo matyti parko pirmininką Joną Ašmontą ir Antaną Staknį, kurie prieš trisdešimt metų į lietuviškąjį organizacinį darbą įtraukė Lindeno ALT skyriaus pirmmininką Joną Liudvinaitį. Tik Liudvinaičio, Čerienės-Mulks, Atutienės, Sabeckienės ir kitų pastangomis ir buvo suaruštas ši vakarienė, kuri davė apie \$500.00 pelno. J. P.

TAUTINĖ KNYGA—TAUTOS JEGA!

VENTOS (J. Rimeikio, Vokietijoje) leidiniai: — naujausia lietuvių filosofijos, poezijos, beletristikos kūryba. Reikalaukite šiuo adresu: V. JONIKAS, 307 Water St., Brooklyn 1,

Lietuviškos Spaudos Centro Vajus

MALONUS LIETUVI-E,
savo dosnia auka paremk

NAUJĄJĄ LIETUVIŲ RELIGINĮ, TAUTINĮ BEI
KULTŪRINĮ CENTRĄ

LIETUVOS PRANCIŠKONŲ
VIENUOLYNĄ

680 BUSHWICK AVE., BROOKLYN 21, N. Y.

Prie vienuolyno kuriamas

Lietuviškos Spaudos Centras

su

moderniška spaustuve, knygų leidykla

Naujajame Spaudos Centre spausdinami

Pranciškonų leidiniai:

1. "DARBININKAS", dukart savaitėje išėinas ir plačiai Amerikoje skaitomas laikraštis.
2. "AIDAI", pasaulio lietuvių mokslo, literatūros bei meno ir visuomeninio gyvenimo žurnalas.
3. "ŠV. PR. VARPELIS", religinio - patriotinio pobūdžio laikraštis.

Taip pat kiti lietuviški žurnalai "ATEITIS", "KARYS", įvairaus turinio knygos ir mokykloms reikalingi vadovėliai.

Vienuolyno pirkimo skolos padengti, naująjį lietuviškos spaudos centrą išlaikyti —

REIKALINGA VISŲ AMERIKOS
LIETUVIŲ TALKA IR PARAMA

Už kiekvieną, nors mažiausią auką, pranciškonai bus amžinai dėkingi. Naujajam Pranciškonų vienuolynui ir Spaudos Centrai aukas prašome siųsti šiuo adresu:

FRANCISCAN FATHERS,
680 Bushwick Ave.,
Brooklyn 21, N. Y.

VERY REV. PROVINCIAL
SUPERIOR
Kennebunk Port, Maine.

Lietuvos Vėjų Radijo Programa

transliuoja iš stiprios radijo stoties

WLOA

1550 KYLOCYCLES

KIEKVIENA SEKMADIENI nuo 1:30 iki 2:00 val.

Jei norite šioje radijo programoje skelbtis, kreipkitės adresu:

KNIGHTS OF LITHUANIA WLOA
BRADDOCK, PA.

Lietuvių Radijo Draugijos

PROGRAMOS

J. P. GINKUS, Direktorius

SESTADIENIAIS 2 VAL. POPIET. — WWRL 1600 kc

GYVUOJA PER 15 METŲ

Oro bangomis transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai, naujienos, muzika (vietinės žinios, parengimai: koncertai, šokiai, ir t.t. Vestuvės, puotos, liūdni pranešimai)

495 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

Tel. Evergreen 4-9293

J. P. GINKUS
Direktorius

AD. JEZAVITAS
Muzikos Dir.

V. UBAREVICIUS
Pranciškonų Dir.

Jan 11-ti metai kai visi klauso—

"Lietuvos Atsiminimų"
RADIO VALANDU

šeštadieniais, 4:45 - 5:30 val. p.p.

Stotis WEVD (New York) —

1330 kil., 107.5 meg.

JACK J. STUKAS, Dir.

1264 White St., Hillside, N. Y.

Tel. WAVERly 6-3325

Skaitykite ir remkite lietuvišką knygą

Sąrašas patymėtos knygos labai atpigintos

METRASTIS. Išeistas Tėvų Pranciškonų šventųjų Metų proga. Si įdomi 224 psl. knyga liečia pačius aktualiausias lietuvių tautos religinius ir kultūrinius klausimus. Joje yra daug beletristikos ir poezijos. Kaina \$2.50, parduodama—\$1.00.

KUR BAKUŽE SAMANOTA. Ant. Vaičiulaitis. Beletristikos kūrinys. 288 psl. Išeido Kultūros Institutas. Kaina \$2.00.

POEZIJA. Jurgis Baltušaitis. Išeido Kun. Pr. Juras. 270 psl. Kaina \$1.00.

VYTIS IR ERELIS. Jonas Kmitas. Apsakos. LDS leidinys. 576 psl. — \$1.00.

VAI LERITE DAUNOS. Paruošė Kun. J. Dabrita. Išeido Kun. P. psal. Kaina—\$1.00.

SV. ANTONAS PADUVIETIS. Nello Vian. Vertė Ant. Vaičiulaitis. 140 psl. Kaina—\$1.00.

SV. P. MARIJOS APSIREIKIMAI LIURDE. Vysk. P. Būčys. Gausiai paveiksluota, kietais viršeliai virš 500 psl. Kaina \$5.00, parduodama—\$1.50.

NAUJAS TESTAMENTAS. Vertė Arkivysk. Juozapas Skvireckas. Išeido Kun. Pr. Juras. Kaina—\$2.00. Audeklo apdarai—\$3.00.

SVENTUJŲ GYVENIMAI. Išeido Kun. Pr. Juras. Kiekvienai metų dienai skiriamas vieno šventojo aprašymas. Knyga paveiksluota, įrasta kietais viršeliais. 936 psl. Kaina—\$2.00.

KRISTAUS SEKIMAS. Tomas Kempietis. Iš prancūzų kalbos vertė O. Labanauskaitė. Išeido Kun. Pr. Juras. 424 psl. Kaina—\$2.00.

SV. PRANCISKUS ASYZIETIS. T. Damazas Daveau. O.F.M. Išeido T.T. Pranciškonai. Verta įsigyti kiekvienam norinčiam susipažinti su sv. Pranciškaus gyvenimu ir darbais. 178 psl. Kaina—\$0.50.

Norintieji šias knygas įsigyti, prašomi rašyti šiais adresais:

DARBININKAS

680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

DARBININKAS

366 W. Broadway So, Boston 27, Mass.

FRANCISCAN FATHERS Kennebunk Port, Maine

IVAIRENYBES

Kaip tik ne tai sudegė

Smuiko pamokos aštuonmečiui nėra didelės malonumas. Tad Dieter Haessleris, iš Graco, Austrijoje, turėjo būti kasdien lipimui priverstas grojimo mokytis. Bet pagaliau jis sugalvojo nuo to neimti smuiko išvaduoti. Tad padegė namus, kad pagaliau tasai neimtas daiktas sudegtų. Ir namas iš tikro sudegė, bet smuikas buvo išgelbėtas.

— Nafta mes mainome su Bulgarija į tabaką, o už tabaką gauname iš Sovietų Sąjungos javų.

— O kur dedate javus? — domėjosi toliau klausėjas.

— Javus mes mainome su Lenkija į vilnas, kurios reikalingos mūsų tekstilės pramonėi, — paaiškino planingo ūkio atstovas.

Mažas apsirinkimas

Recipe, Portugalijoje, kaimynai išgirdo vietos gyventojos Assael namuose gailių pagalbos šauksmą. Tad visi skubiai leidosi bėgti kaimynės gelbėti. Bet atbėgę nustebė, kad iš tikro pagalbos šauksmas ne jų kaimynės, bet jos butant įsiveržęs plėšikas. Assael buvo ji nutvėrusi už pakarpus ir be pasigailėjimo apdaužiusi. Vėliau ji kaimynams paaiškino, jog tamsoj mąnėsi, kad tai jos vyras esąs.

Viešbučio nuosavybė visur nuklysta

Sydnejuje, Australijoje, vienas turistai buvo nutemptas į teismą, kad jo kuprinėje buvo rasta trys su viešbučio ženklais stiklinės. Dėl to jis buvo apkaltintas vagyste. Turistas aiškino, neturėjęs nuovokos, kaip ten tie stiklai atsirado. Bet staiga sustojo aiškinėsi ir labai atidžiai pradėjo žiūrėti į padėtą ant teismo stalo stiklinę. Tuomet ir teisėjas susidomėjo savo stikline ir turėjo konstatuoti, kad stiklinė ant jo stalo taip pat su to paties viešbučio ženklais. Teistas tuojau pripažino, jog turisto tiesa, kad visai be savininko žinios jo kuprinėje gali atsirasti viešbučio stiklinė.

Planingas ūkis

Cekoslovakijos ūkio ministras buvo paklaustas, kur jie parduoda savo tekstilės gaminius.

— Mes ją mainom su Rumunija į naftą, — atsakė ministras.

— Ir ką darote su nafta?

Trijų metų "imigrantas" nepatenkintas, kad atplaukė į New Yorką. Jo motina, žymi čekų tenisinė, Vera Freuler aiškina, kad čia bus geriau, negu jai buvo nacių koncentracijos stovykloje Auschwitz'e. Iš 25 seimos narių liko tik ji viena nemuždyta. Tėnso pirmenybės čekijoje ji laimėjo dar turėdama 17 metų. Atvyko į Ameriką pagal DP įstatymą.

Ten taip pat eilės

Vienas Bukaresto gyventojas savo žmonos buvo pasiūstas nupirkti morkų. Ilgas valandas eilė išstovėjęs ir ligi morkų neprisiėmęs, neteko kantrybės. Parbėgęs namo, jis griebė dar iš seno užsikūję pistoletą ir vėl leidosi pro duris. Žmonos paklaustas, kur bėga, atsakė bėgęs nušauti Onos Pauker, kurios vyriausybė tokią padėtį sudarė. Bet po kurio laiko parkulniavo namo nusiminęs.

— Ar nušovei? — paklausė žmona.

— Kur nušausi, — atsakė višai nuotais netekęs vyras. — Ten taip pat eilės laukiančių.

Prekybiniai santykiai

Neseniai vienas rumunų diplomatas buvo paklaustas, kokie dabar tarp Rumunijos ir Rusijos santykiai.

— Puikiai, — atsakė diplomatas: — mes savo draugam rusam pristatom kviečius, o už tai jie ima iš mūsų naftą.

Nevartotini anglų parlamente žodžiai

Naujai išleistoj penkiolektų "Knigge" anglų parlamentarams laidoj griežtai uždrausti šie koliojimai: prakeiktas, sukčius, besikolijantis galvijas, mulatas, nusikaltėliškas elgesys, tamsuolis, virta kiaušinė, pusgalvio kalba ir nepagydomas beprotis. Anglų spaudos komentaruose buvo iškelta, kad, tuo keliu einant, greit bus nebeįmanoma parlamente pasakyti įspūdingą kalbą.

Vištos deda raudonus kiaušinius

Vaihingen - Enz, Vokietijoje, vienas vištyno savininkas pastebėjo, kad jo vištos pradėjo dėti raudonus kiaušinius. Labai nustebęs, jis pagalvojo, bene jo vištos bus sukomunistėjęs, kad tokias išdada pradėjo daryti. Bet dalyką patyrinėjęs, paaiškėjo, kad vištos sulesė jo nupirktus vištėlių dažų tušus ir dabar deda tik spalvotus kiaušinius.

Visuomet reikia apdairumo

Prancūzų parlamento komisijai svarstant valdininkų atlyginimo įstatymą, buvo svarstomas ir nuostatas, kad paskirtam į tarnybą valdininkui turi būti apmokėta ir jo šeimos persikėlimo išlaidos. Tuomet Madagaskaro atstovas iškėlė klausimą, ar turi būti apmokėtos tos rūšies išlaidos ir turintiems po kelias žmonas poligaminį šeimų tėvams. To atstovo apygardoje esąs vienas tarnautojas, kuris turis aštuonias žmonas ir keturiasdešimt septynis vaikus. Po šio pareiškimo komisija nutarė tą nuostatą iš naujo persvarstyti.

Sekasi kaip Leninui mauzolejui

— Kaip jums iš tikro sekasi gyventi? — teiraujasi pas Sovietų jūrininką amerikietis laivų krovėjas.

— Puikiai, kaip Leninui mauzolejuje, — atsako Sovietų jūrininkas.

— Kaip tai? — klausia ne-supratus amerikietis.

— Labai paprastai, — atsako rusas: — ešči neduoda ir laidoti nelaidoja.

Apvogtas škotai

Škotijoje Aberdeen miesto valdyba nutarė sumažinti tramvajaus mokestį nuo trijų iki dviejų penny.

— Kiaulystė, — pasipiktino vietos gyventojai. — Miesto valdyba mums grobia pinigą iš kišenės. Dabar kiekvieną kartą, pėsčias eidamas, sutaupai vienu penny mažiau.

IVAIVRUS SKELBIMAI

Vaizduojama tremtinių gyvenimas ir partizanų kovos Lietuvoje. Kaina \$1.50. Užsakymus siųsti: **DARBININKAS** 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

DIPLOMAI GERADARIAMS

Norėdamas suteikti kiekvienam galimybę savo geradarius atžymėti tam tikru dokumentu o ypač tiems, kurie gyvena mažose kolonijose, kur nėra rengiami bendri padėkos vakarai, atspausdinam meniskus lakštus (diplomas). Diplomas meniskai parengę grafikas J. Stepnavičius, įrašą suredagavo rašytojas S. Santvaras. Diplomo tekstas atspausdintas 6 spalvomis pergamentiniame popieriuje, viršelis 3 spalvų o dos imitacijoje, perristas spalvota juoste su pergamentiniu apvalkalu. Diplomo kaina su persiuntimu \$2.—; perkant iš karto 3 diplomus — kainuoja tik \$5. Pageidaujantiems įrašui ir geradarių pavardės, arba yra paliekama vieta geradarių pavardėi įrašyti pačiam. Daugelis savo geradarius jau atžymėjo tokiais diplomais. Iš geradarių pusės buvo didelis pasitenkinimas.

Gavęs nurodytą sumą bei kitus pageidavimus, tuojau diplomą persiųsiu pasirašyti ir įteikti savo geradariui.

Užsakymus ir pinigus siųsti adresu: **J. Kapocius, 597 E. 7th St., So. Boston 27, Mass.**

NEBŪK ŽILAS

Stebuklingos gyduolės, kurios panaikina žilumą, plaukų slinkimą ir plaukanas. Šias gyduoles privalėtų turėti kiekvienas, kuriam žyla, slenka arba pleiskanuoja plaukai. Jos atitaiso žilus plaukus koki buvo, bet nėra dažai. Nėra nieko už jas geresnio iki šiol išrasta. Kreipkitės neatidėliodami ilgiau. Kaina \$2.00. Jeigu nebūsėte pilnai patenkinti, jums pinigai bus sugrąžinti.

Pasarga: — Jeigu atsiųsite kainą su orderiu, tai mes pašta užmokėsime. Arba galima užmokėti pastoriui kaip atnešavus.

FLORAL HERB CO.

Dep. 9

Box 305, Clinton, Indiana

ISNUOMOJAMI 2 kambariai

su baldais. Kreiptis: 114-43 118th St., Ozone Park 16, L. I., N. Y.

ISNUOMOJAMI 2 kambariai

ir virtuvė. Kreiptis: Prancėvičius, 339 Wilson Ave., Brooklyn, N. Y.

MOKSLO METŲ PRADŽIAI

Išleista lietuvių jaunimui pritaikinta maldų knyga

JAUNUOLIŲ MALDOS

Paruošė kun. P. KIRVELAITIS

Gaunama "DARBINIKO" Adm.,

680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Kaina — pagal įrišimą: \$1.00, \$1.30 ir \$1.50. Platintojams nuolaida.

ISNUOMOJAMA

Mėsinė ir kolonialinių prekių (grocerinė) krautuvė, pilnai įrengta su mašinomis ir trys šaldytuvai. Kreiptis į Alex Mathews, 256 Union Ave., Brooklyn, N. Y.

ALAVIJA

Alavija (Alijošius) yra gera nuo vidurių nemalimo, užkietėjimo, malšinimo gumbo ir dieglių, jeigu galva skauda nuo netikuso maisto arba jautiesi prarūgęs, apsunckintas. Paimk Alavijos grūdėlių ne daugiau kaip žirnio didumo, sukratyk gerai ir nuryk, arba sutarkyk Alaviją vandenyje ir išgerk. Pramuš kad ir kiaušius vidurius. Alavijos svaras \$2.50. Mažiau perkant 6 uncijų už \$1.00. Prisiunčiam į jūsų namus.

ALEXANDER'S CO.

414 W. Broadway South Boston 27, Mass.

Iki Naujų Metų siuntinėsimė Darbininką nemokamai tiems, kurie pirmą kartą užsisakys laikraštį ir apsimokės už 1952 m.

JEI NORITE VAZIUOTI

į kitą miestą, į naują butą, į kurortą, į stotį ir t.t. — visur mūsų automobiliai pigiai ir greit perveš Jus kartu su bagažu ir daiktais.

Užsakykite telefonu CYpress 9-7879 tarp 6-10 val. ryto ir 6-10 val. vakaro

2066 Anthony ave., New York 57, N. Y. TRANSPORTATION BUREAU

Telefonas: EVergreen 4-8934

PARAMOUNT BAR & GRILL

STANLEY MISIUNAS IR SONUS EDWARD MISIUNAS SAVININKAI

Lietuviška Užeiga, kur visi myli užėti.

Pavieniai ir su šeima, ir svečiai būsite maloniai aptarnauti. Importuoti konjakai - Uždandžiai - Televizija - Muzika - Sportas

502 GRAND ST., kampas Union Ave. BROOKLYN, N. Y.

UŽSISAKYKITE TONIKO PAS MUS

Pristatom geriausį toniką Piknikams, Vestuvėms, Krikštynoms ir Visokiems Parengimams. Kainos prieinamos.

Myopia Club Beverage Co.

GRAFTON AVE.,

ISLINGTON, MASS.

Tel. Dedham 1304-W

PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

Tel. EVergreen 4-9352 4-2442

ALLIANCE HALL

195 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

CATERERS Parties-Weddings Communion Breakfasts Banquets

MEETING HALL

LIETUVIŲ UŽEIGA

MAISTAS, GERIMAI, MALONUS PATARNAVIMAS

COOPER BAR & GRILL

101 COOPER ST., B'KLYN 7, N. Y.

Tel. GL 2-8589

Savininkai: FRANK MILAS JOHN L. RIMSA

LAIDOJIMO BIURAI

New Yorke

Tel. EVergreen 7-4335

Stephen Aromiskis

(Armakauskas)

Graborius—Balsamuotojas

Moderniška Koplyčia

423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

(Bieliauskas)

Laidotuvių Direktorius

Notary Public

660 Grand Street,

Brooklyn, N. Y.

EVergreen 8-9770

Joseph Garszva

Graborius—balsamuotojas

231 Bedford Avenue,

Brooklyn, N. Y.

Bostone

S. Barasevičius ir Sūnus

FUNERAL HOME

254 W. BROADWAY South Boston, Mass.

JOSEPH BARASEVICIUS

Laidotuvių Direktorius

NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį.

Koplyčia šermainis dykai

Tel. South Boston 8-2594

Avenue 2-2484

CASPER

FUNERAL HOME

187 DORCHESTER STREET

South Boston, Mass.

Joseph W. Casper

(KASPERAS)

Laidotuvių Direktorius ir

Balsamuotojas

NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį

Koplyčia šermainis dykai

Tel. SO 8-1437

South Boston 8-3966

ZALITSKAS

FUNERAL HOME

564 EAST BROADWAY

South Boston, Mass.

D. A. Zalitskas, F. E. Zalitskas

Graboriai ir Balsamuotojai

Patarnavimas dieną ir naktį.

Koplyčia šermainis dykai

NOTARY PUBLIC

Tel. SO 8-0815

South Boston 8-3600

WAITKUS

FUNERAL HOME

197 WEBSTER AVE.

Cambridge, Mass.

PRANAS WAITKUS

Laidotuvių Direktorius ir

Balsamuotojas

(NOTARY PUBLIC)

Patarnavimas dieną ir naktį.

Nauja moderniška koplyčia šermainis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis.

Kainos tos paties ir kitus miestus.

Reikalingi: Tel. TR 6-6434

Kitur

William J. Drake

(DRAGUNAS)

LIETUVIS ADVOKATAS

85 - 03 WAREHAM PL.

JAMAICA, N. Y.

Tel. Jamaica 3-7722

Stephen Bredes Jr.

ADVOKATAS

197 Havemeyer Street

Brooklyn 11, N. Y.

Tel. EVergreen 7-9394

Monuments and Markers

Cemetery Lettering

NASHUA MONUMENT CO.

83 Kinsley St. Tel. 2155-W

Nashua, N. H.

Parduodam Namus

Turime gerų namų pardavimui — Woodhaven, Richmond Hill ir kitose apylinkėse. Taipgi išnuomuosime kambarius ir patarnaujame visokioms apdraudoms (insurance) reikalauose — greitai ir gerai.

